

Nieuwe Tolbrug

Voorburg

Variantenstudie

Ambtelijke stuurgroep

21 november 2024

wUrck
architectuur stedenbouw landschap

Leidschendam-
Voorburg

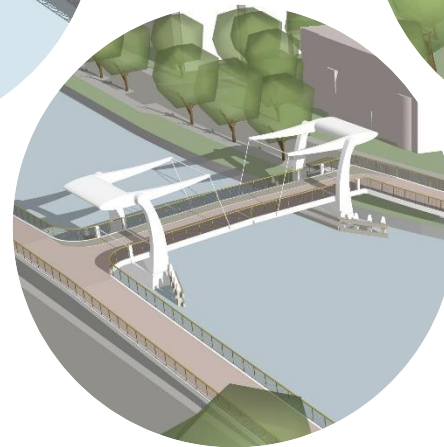
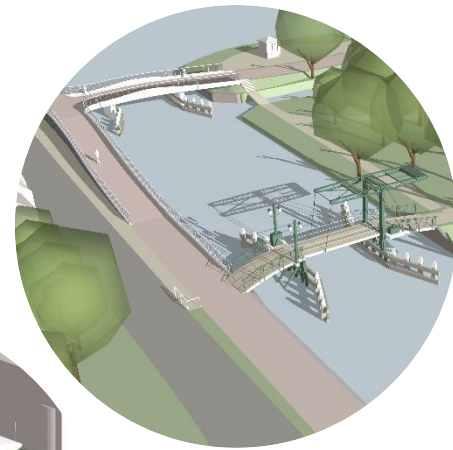
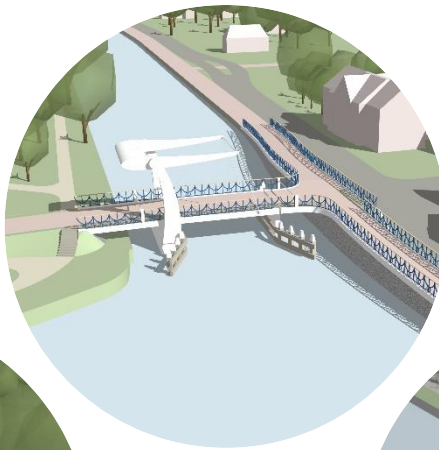

Den Haag

provincie
Zuid-Holland

MMDH
METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

1. Inventarisatie van de locatie
2. Schetsontwerp variant 1
3. Schetsontwerp variant 2
4. Schetsontwerp variant 3
5. Schetsontwerp variant 4
6. Schetsontwerp variant 5

Het landgoed Arentsburg (waartoe ook het huidige tuincomplex behoorde) werd in 1826 door de overheid aangekocht. Aanleiding tot de publieke aankoop van grote delen van het voormalige Arentsburg in het begin van de 19e eeuw was zijn archeologische betekenis. Er bleek een compleet marktstadje (forum) uit de Romeinse tijd te hebben gelegen, genoemd naar de keizer die in 121 na Chr. zijn landsgrens in de Lage Landen, had geïnspecteerd – Publius Aelius Hadrianus.

Forum Hadriani (de Markt van Hadrianus) was de meest noordelijke Romeinse stad op het Europese vasteland en na Nijmegen de oudste stad in Nederland. Vermeld in de oudste atlas van de wereld, de Peutinger-Karte uit de 4e eeuw.

(Forum Hadriani vermeld in Peutinger Karte)

Na verloop van tijd kreeg Forum Hadriani te kampen met epidemieën en overvallen door andere Germaanse stammen. Rond 270 werd de stad door de Romeinen verlaten en raakte ze in verval.

Landgoederenzone

Ten eerste het huis Hoekenburg dat dateert van het jaar 1809 in kenmerkende landhuis-stijl. In het jaar 2000 verkocht aan projectontwikkelaar. Heden kan het gebouw verhuurd worden aan groepen voor evenementen.

Ten tweede is er het landhuis Arentsburg die in zijn gekenmerkte neo-classicistische stijl werd gebouwd in het jaar 1912. In het jaar 2004 werd het gebouw gerestaureerd en omgebouwd tot verschillende woningen

(Parksituering Landgoederenzone)

(Neder Germaanse Limes Unesco werelderfgoed)

(Kaart park Arentsburg en Hoekenburg)

De limes is de aanduiding van de grens en verdedigingszone van het Romeinse Rijk. Sinds 2014 is er gewerkt aan het verkrijgen van de status van Werelderfgoed. In Nederland volgt de Limes min of meer de loop van de grote rivieren, met één uitzondering: het kanaal van Corbulo. Dit leidt van de grens naar Forum Hadriani, nu te situeren op de hoek Vliet – Haagse Trekvlies. Daar liggen, onder de grond van het park Arentsburg, de overblijfselen van de oude Romeinse stad.

In tegenstelling tot de meeste van de negentien Limes locaties, waar soldaten waren gelegerd die de grens moesten verdedigen, was Forum Hadriani de plek waar goederen werden aangevoerd, handel werd gedreven en een grote burgerbevolking woonde. Het achterland dat essentieel was voor het in stand houden van de militaire functies.

(Opgravingen)

(Gedenkzuil geplaatst in het jaar 2000)

XVIII eeuw

voor 1892

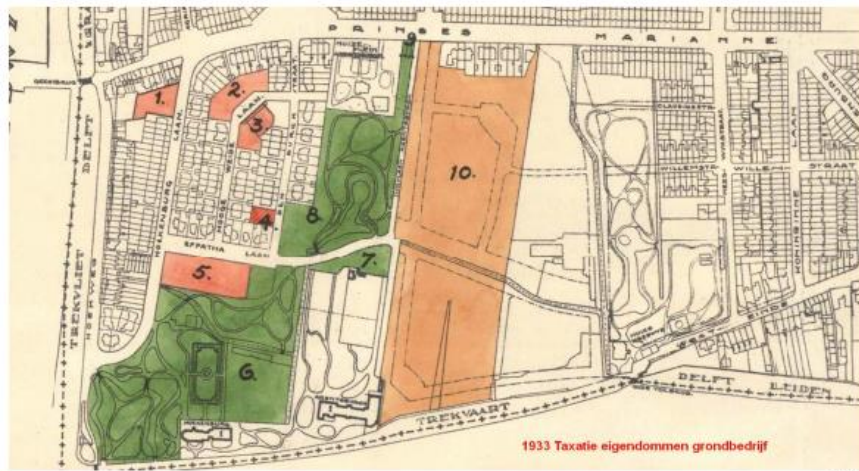

1892-1919

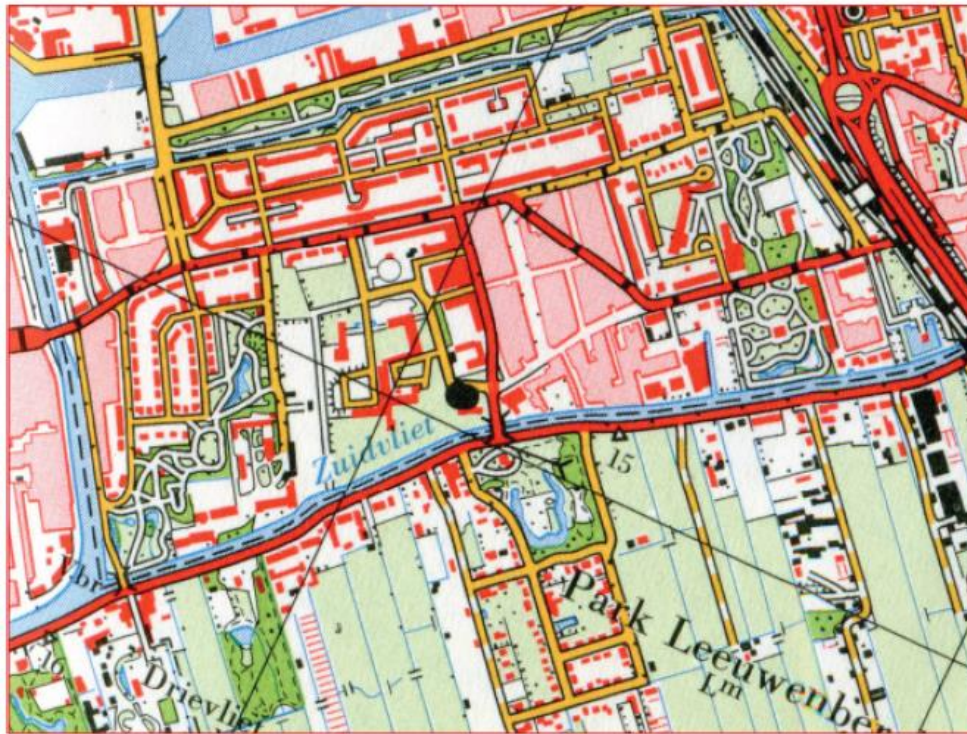
1919-nu

(1933)

(1948)

(1966)

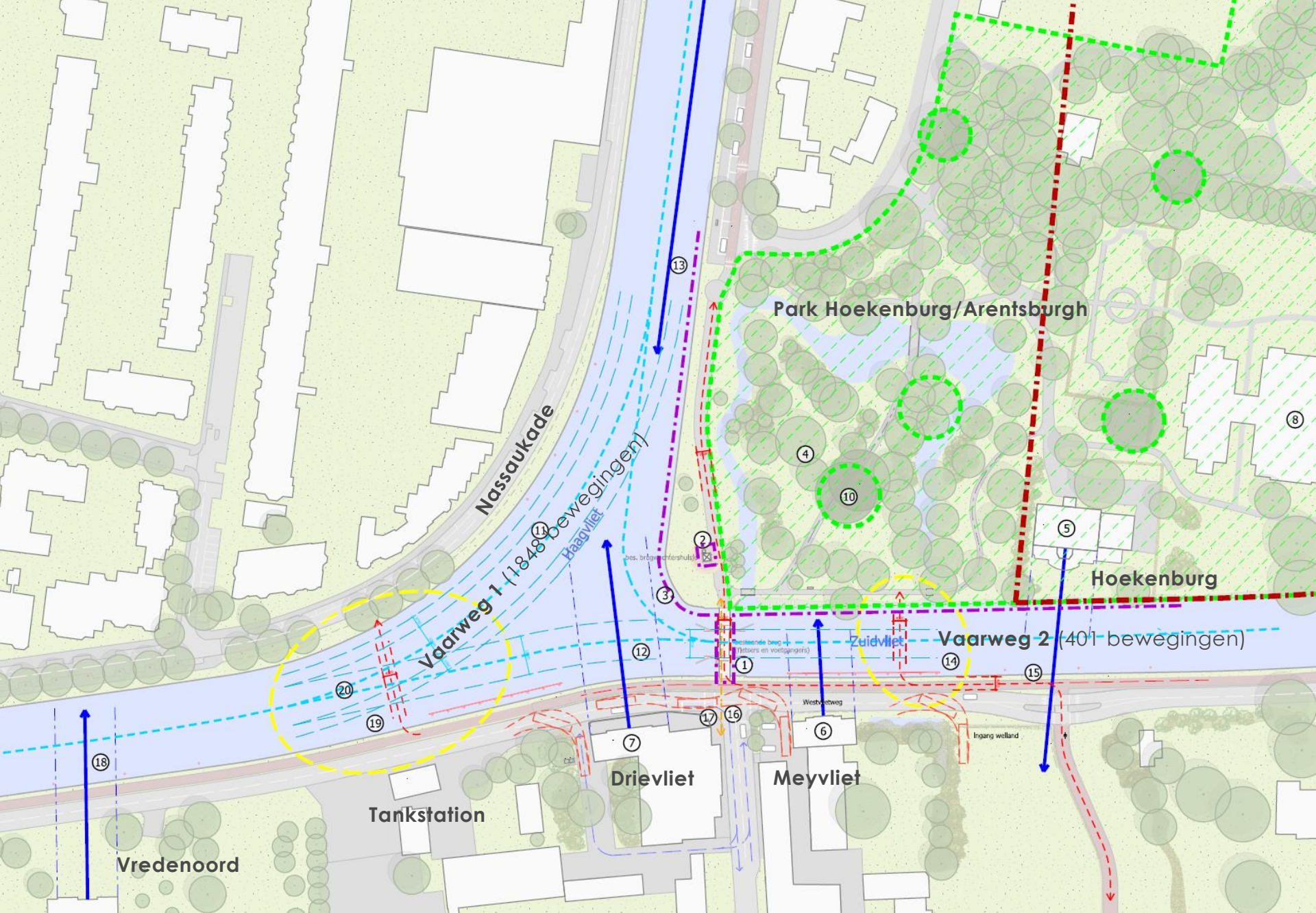
(1962)

Waardeanalyse ensemble (water, de brug, het brugwachtershuisje, het park, de panden)

Variant 1

VARIANT 1: EEN NIEUWE BRUG MET BEHOUD VAN HISTORISCHE ELEMENTEN OP DE PLAATS VAN DE NIEUWE TOLBRUG

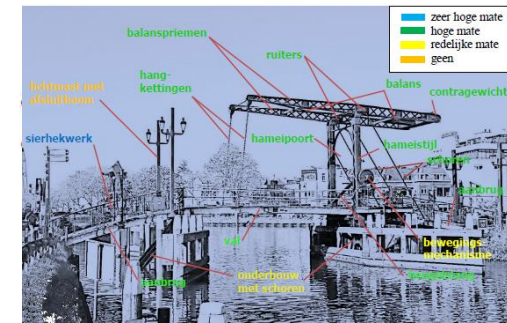
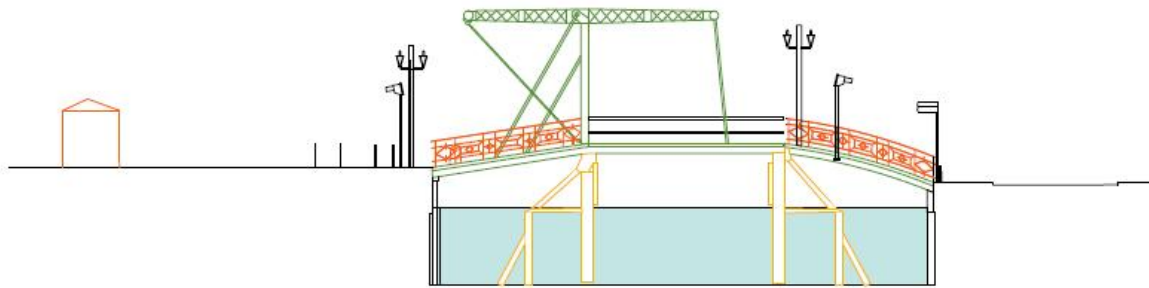
- Hergebruik ten einde het herkenbare totaalbeeld van de brug terug te brengen niet om enkele waardevolle elementen te behouden.
- Toepassen van steile aanbruggen om het beeld zoveel mogelijk overeen te houden.
- Afleesbaar maken wat oorspronkelijk en wat nieuw is.
- Voor noodzakelijke nieuwe elementen inspiratie putten uit de monumentale brug.

Voordelen

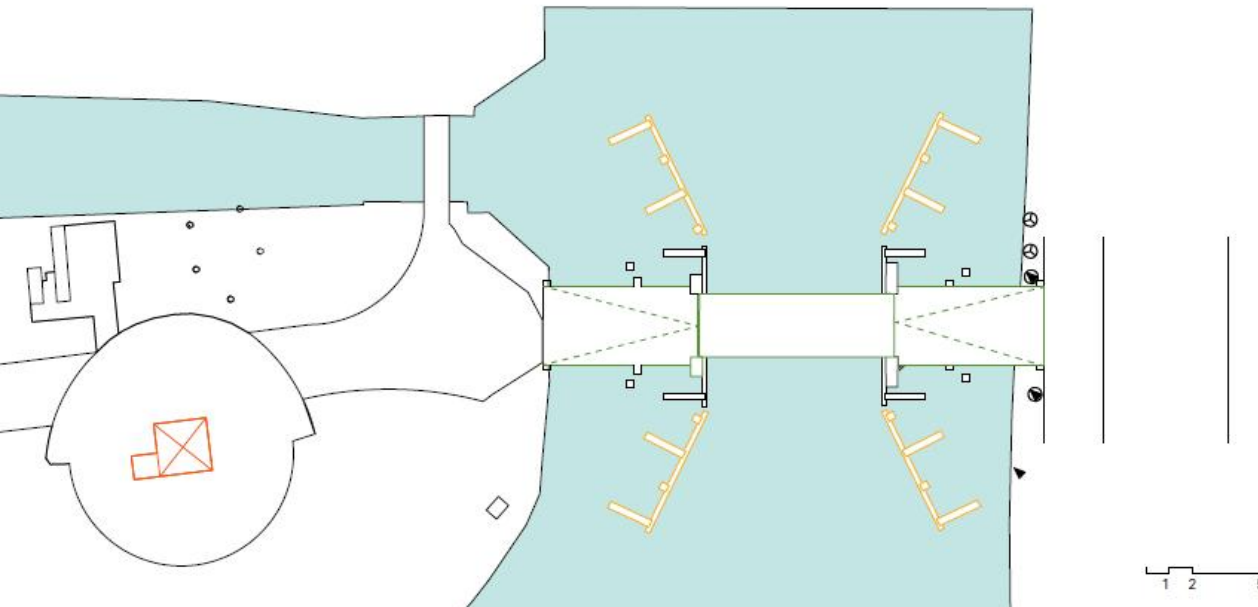
- Beeld blijft zo dicht mogelijk bij het historisch ensemble.
- Geen impact op het park.

Nadelen

- Steile (10%) hellingen voor fietsverkeer.
- Geen behoud van de monumentale Nieuwe Tolbrug.
- Geen volwaardige plek voor zowel fietsers als voetgangers op de brug.

	zeer hoge mate
	hoge mate
	redelijke mate
	niet van toepassing

De brug is op 20 september 2001 aangewezen als Rijksmonument en vervolgens op 31 december van dat jaar ingeschreven in het Monumentenregister onder monumentnummer 514439.

De brug maakt deel uit van een monumentaal complex dat op 20 september 2001 aangewezen als Rijksmonument en vervolgens op 31 december van dat jaar ingeschreven in het Monumentenregister onder complexnummer 514438.

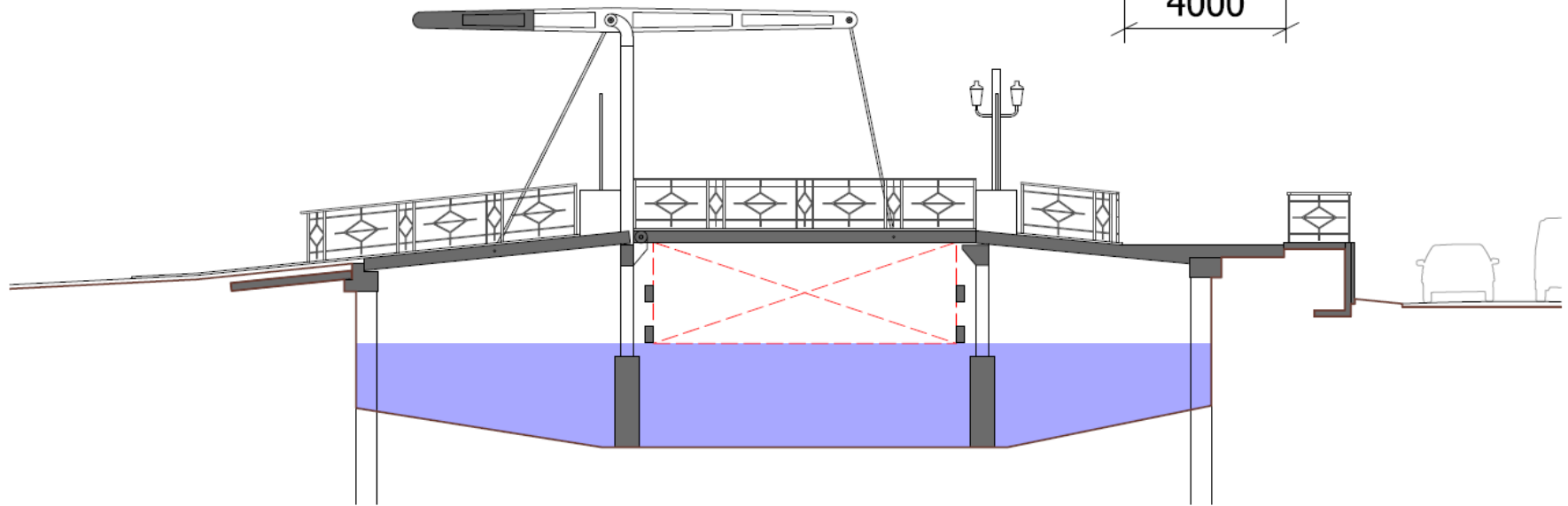
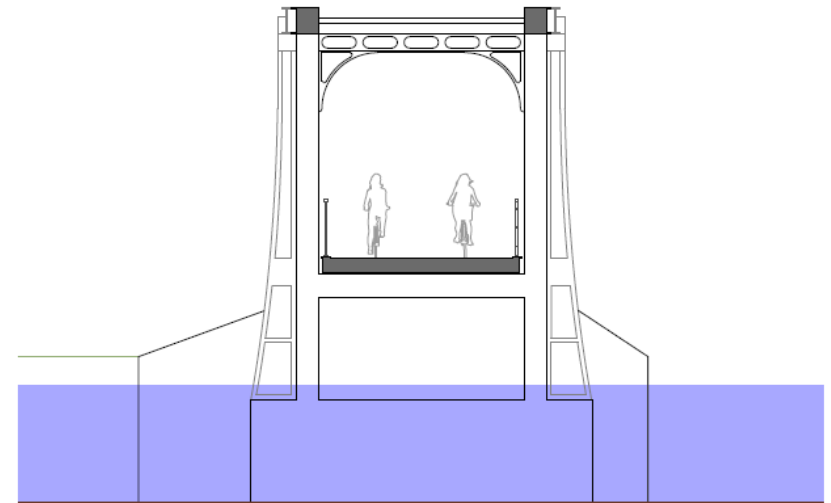
DOCUMENTEN GEBRUIKT VOOR MONUMENTAL WAARDERING

1. Waardering Nieuwe Tolbrug in Voorburg, Opgesteld door 5.1.2e mei 2019

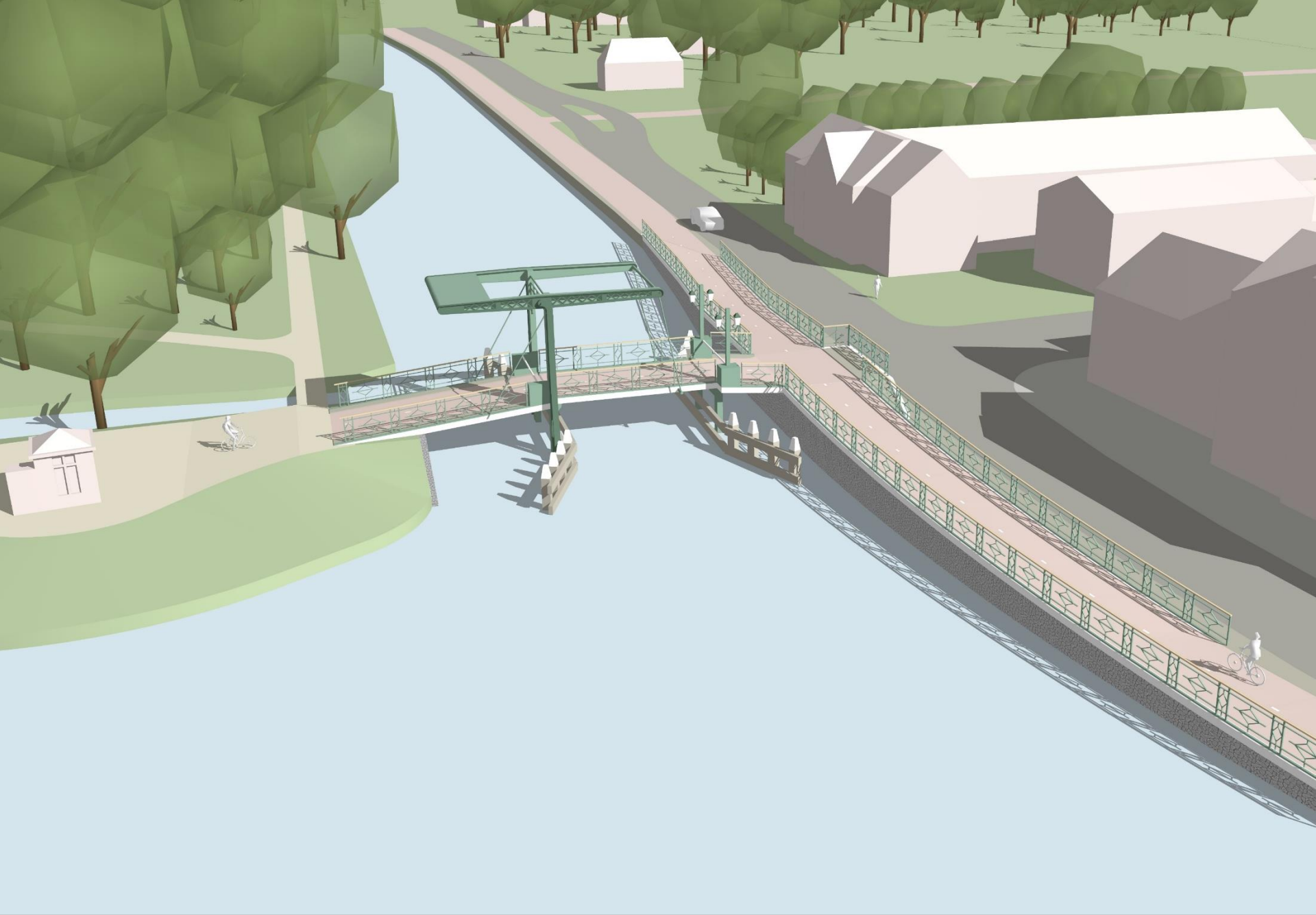
Impact op de cultuurhistorische waarde door brugaanpassingen en toevoegingen:

- minder samenhang als een geheel
- geen harmonie in materialisatie
- verschillende bouwtechnieken
- verrommeling door functionele elementen

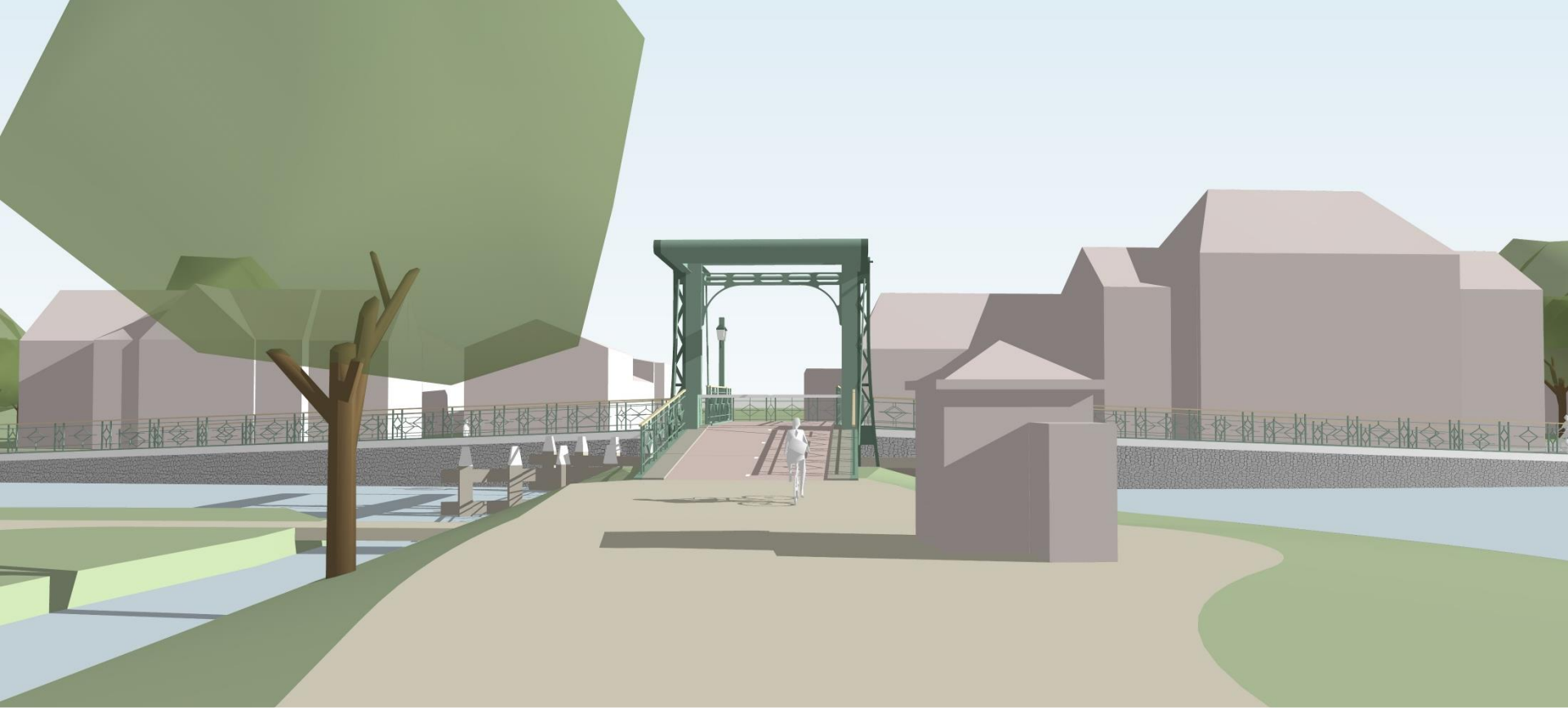

4000 (10%) | 6500 (10%) | 8800 (0%) | 3500 (10%) | 38000 (5%)

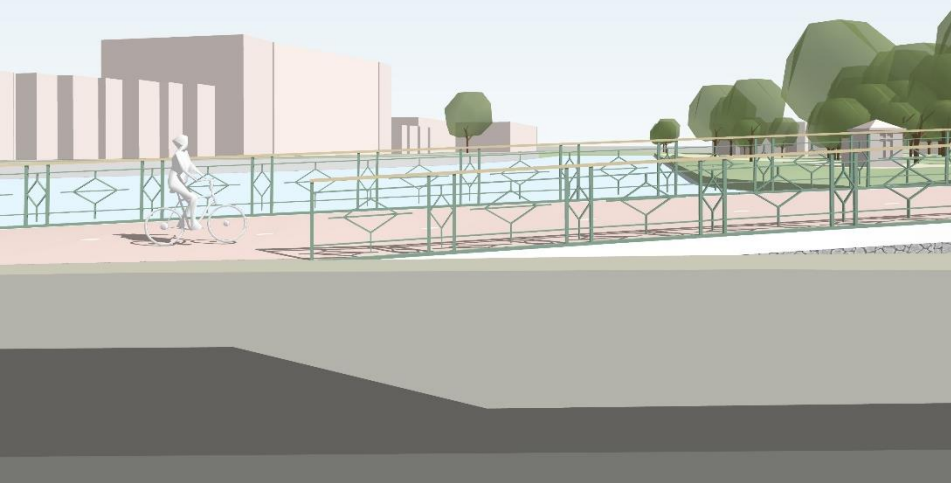

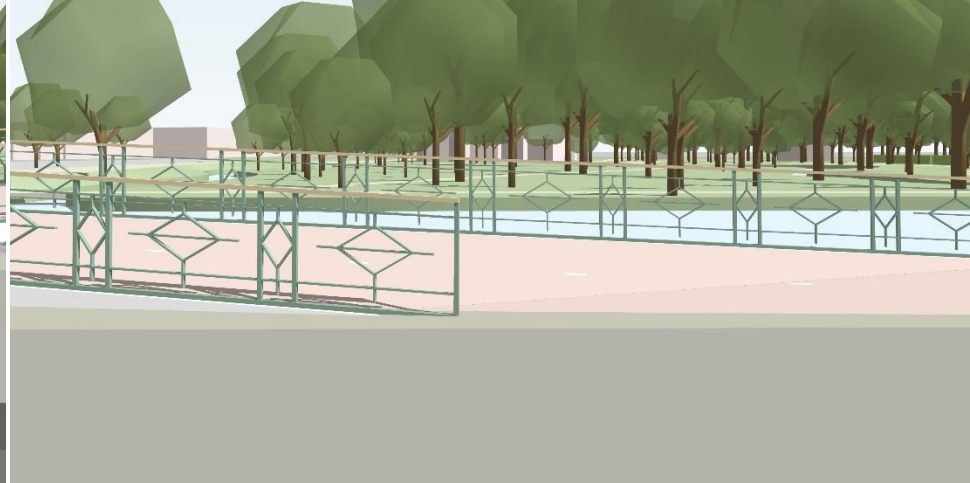

Vanuit Drievliet richting Den Haag

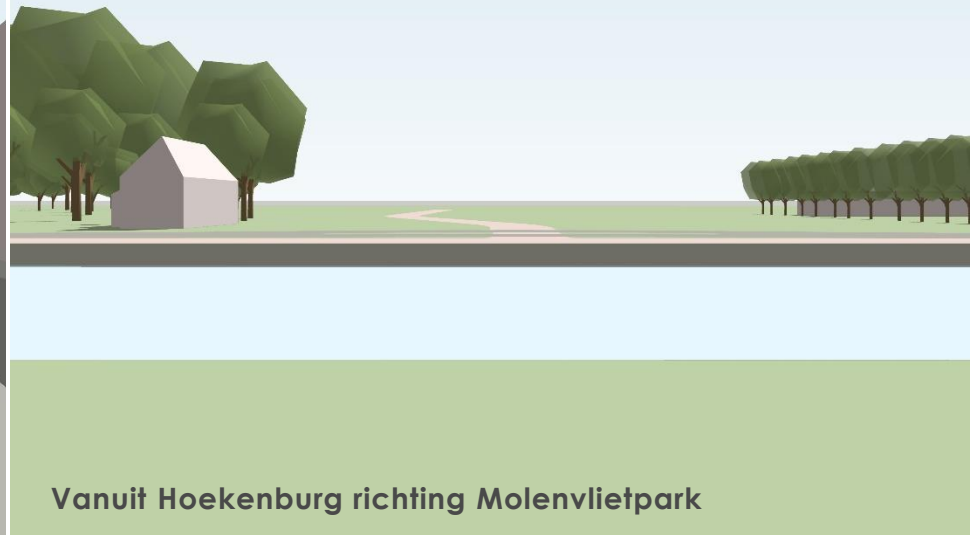
Vanuit Meyvliet richting het park

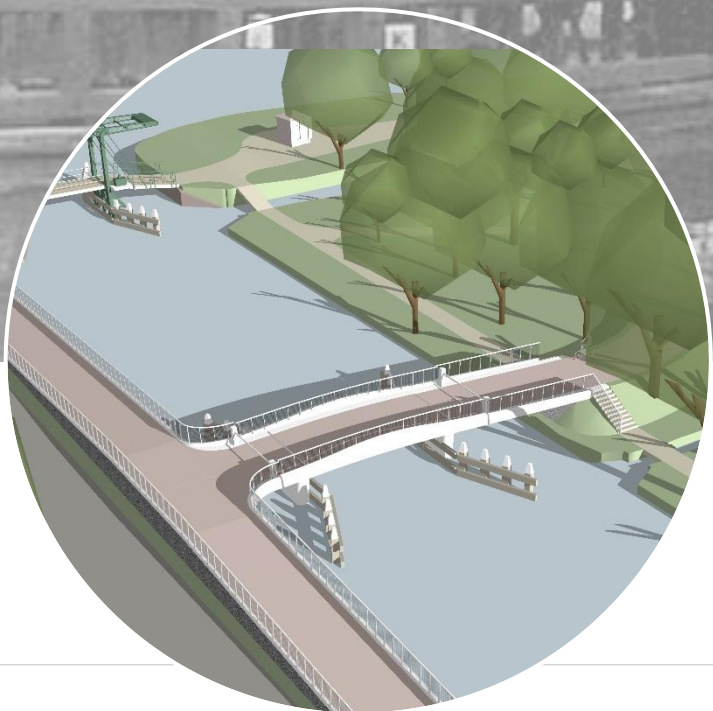

Vanuit Den Haag richting Drievliet

Vanuit Hoekenburg richting Molenvlietpark

Variant 2

VARIANT 2: EEN BRUG TEN OOSTEN VAN DE NIEUWE TOLBRUG MET AANLANDING IN HET PARK

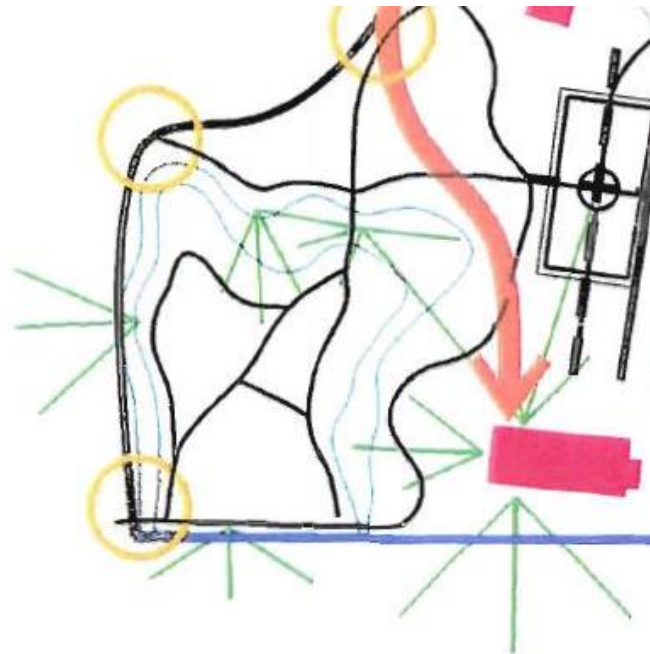
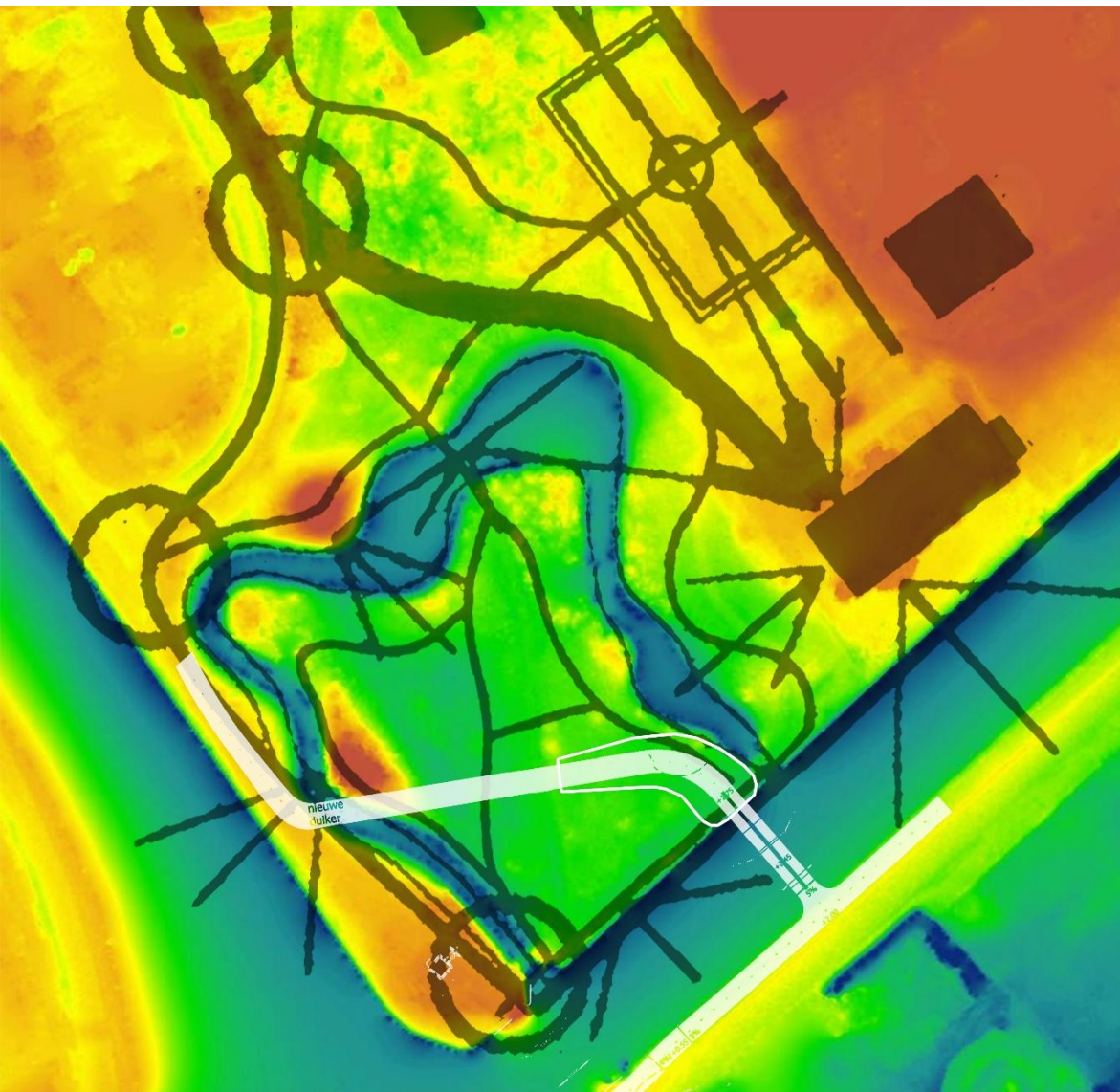
- Een brug buiten de zichtlijnen van de landgoederen.
- Het monumentale park als onderdeel van een zorgvuldig ingepaste fietsroute.
- De Nieuwe Tolbrug bestemmen voor alleen voetgangers.
- De relatie tussen het park en het water van de Vlieten versterken.
- Rekening houden met (monumentale) bomen in het park.
- Bij de inpassing rekenschap afleggen van het parkontwerp (padenstructuur, hoogteverschillen, etc.).
- Een terughoudend nieuwe brug die de monumentale Nieuwe Tolbrug niet overschaduwde.

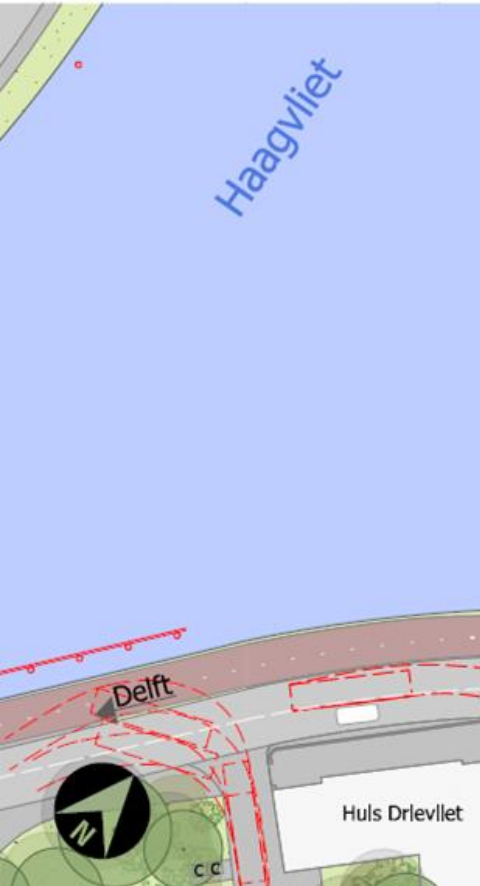
Voordelen

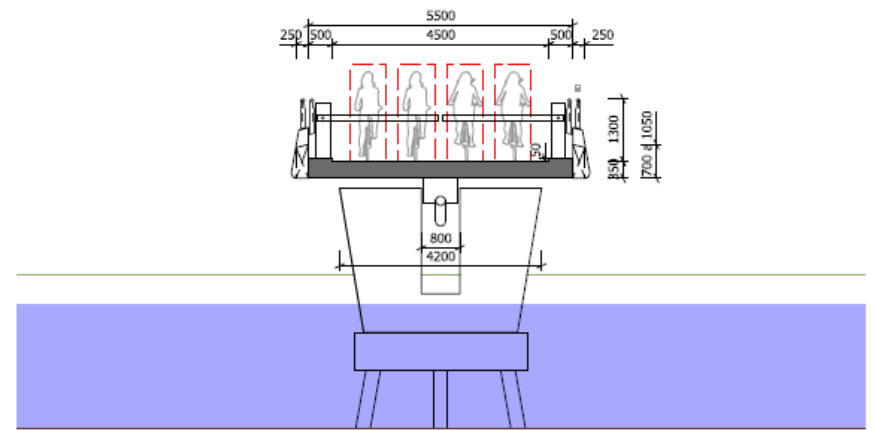
- Behoud van de Nieuwe Tolbrug.
- Voetgangers en fietsers hebben een eigen brug.
- Zichtlijnen van de landgoederen blijven zoveel mogelijk intact.

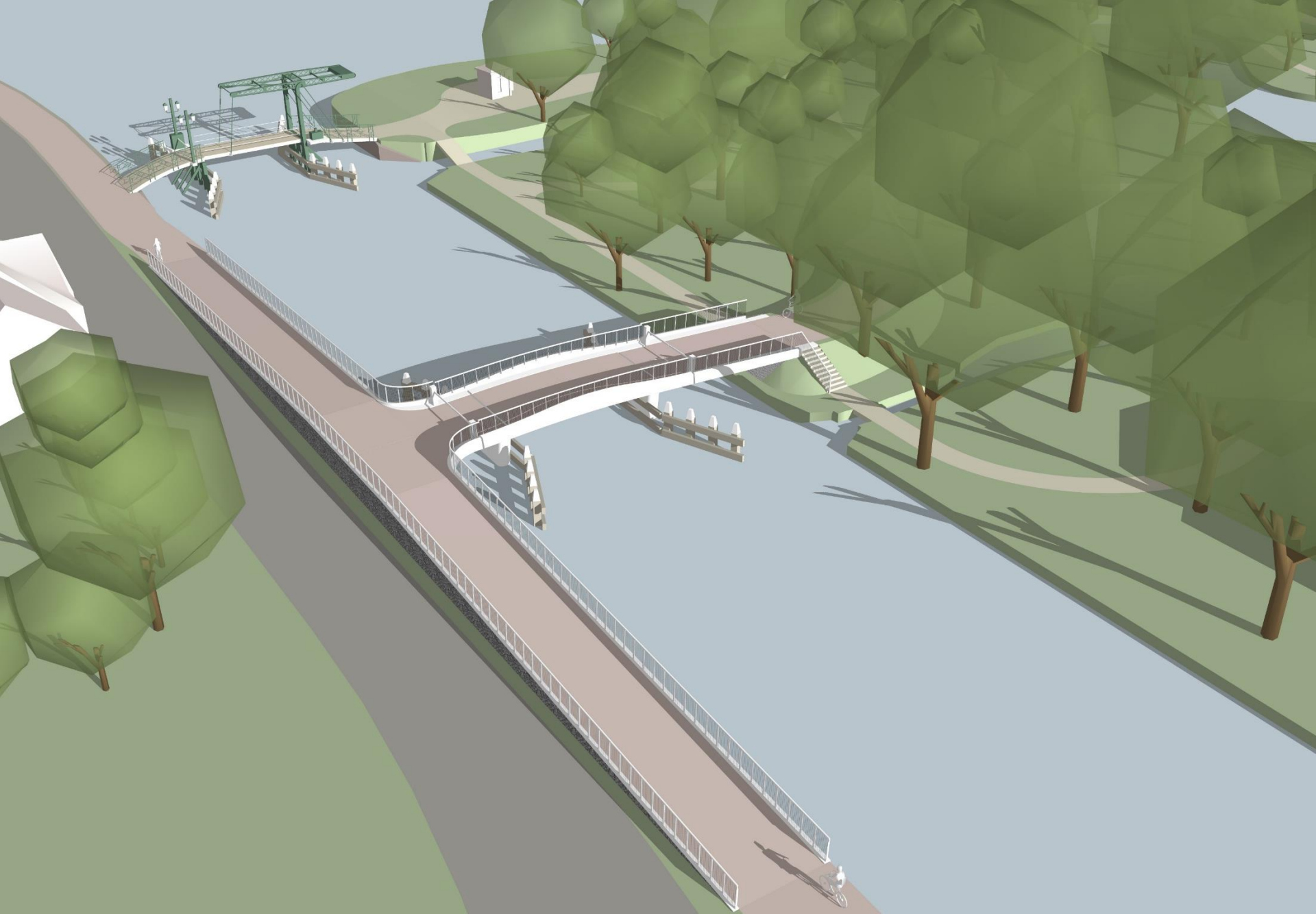
Nadelen

- Verdubbeling van de brug zorgt voor meer onderhoud.
- Dubbele brug heeft meer impact op de vaarweg.
- De tandembediening van de bruggen zorgt voor langere wachttijden.
- Impact op het park is relatief groot (maar wel goed in te passen), archeologisch onderzoek is noodzakelijk.
- Aantasting vegetatie (flora en fauna) door bijvoorbeeld licht, strooi zout/zand, karretje door park (veegwagen).

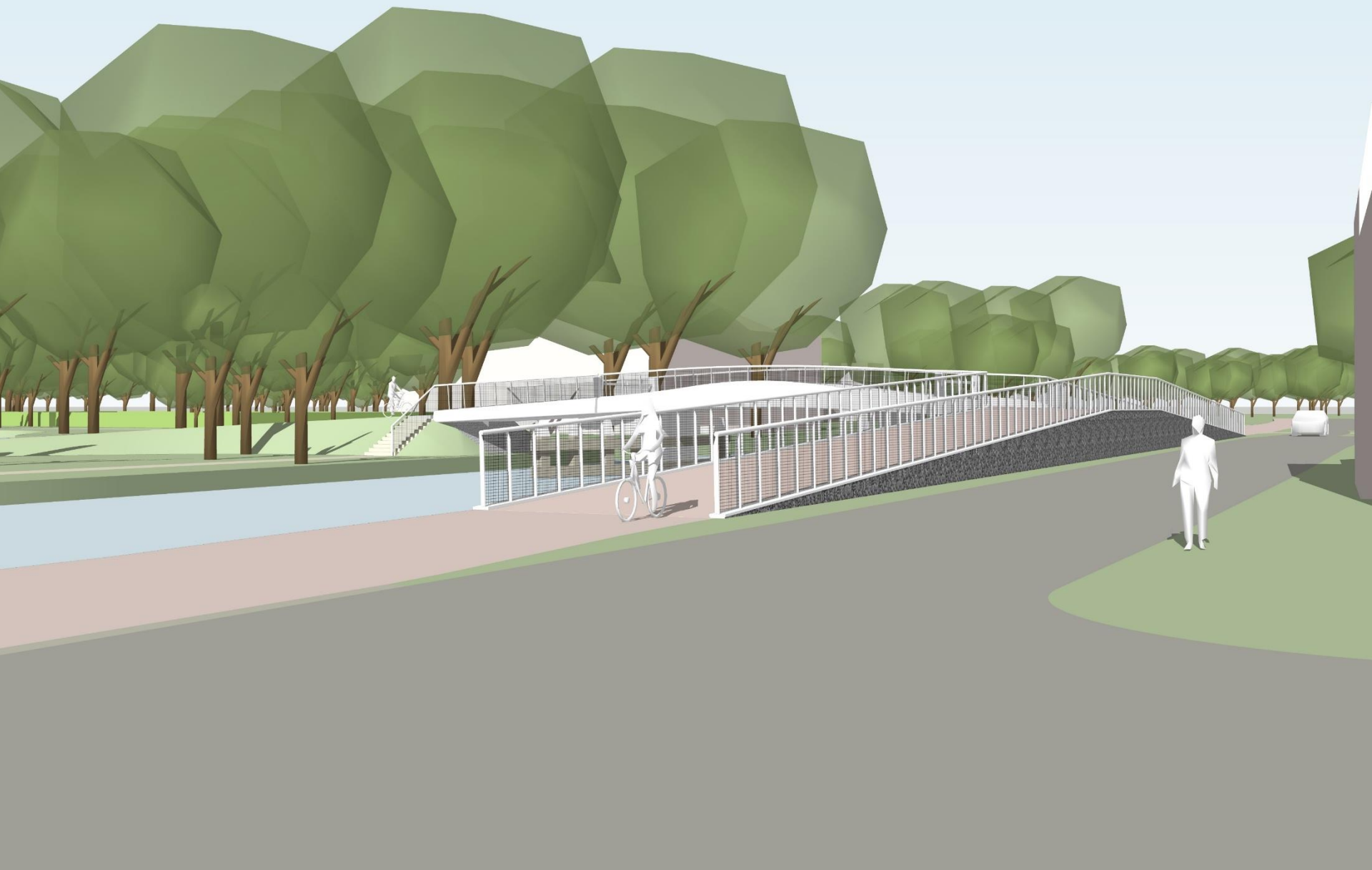

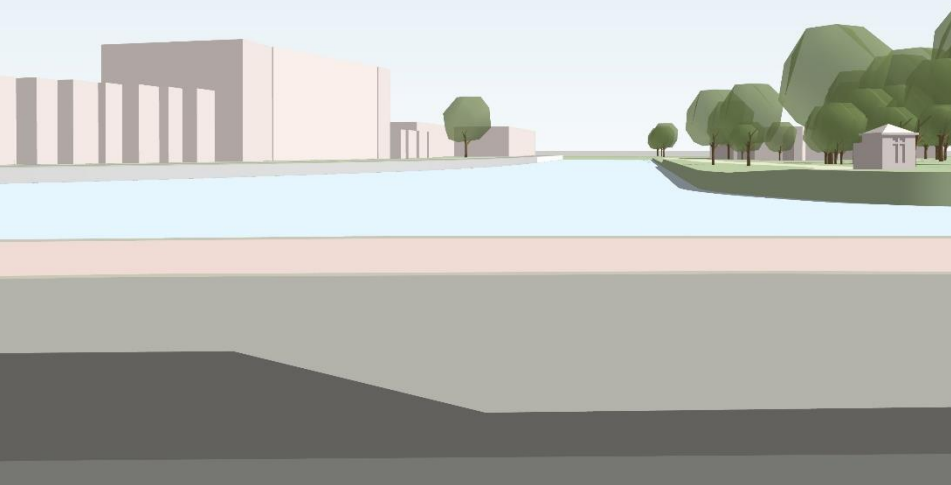

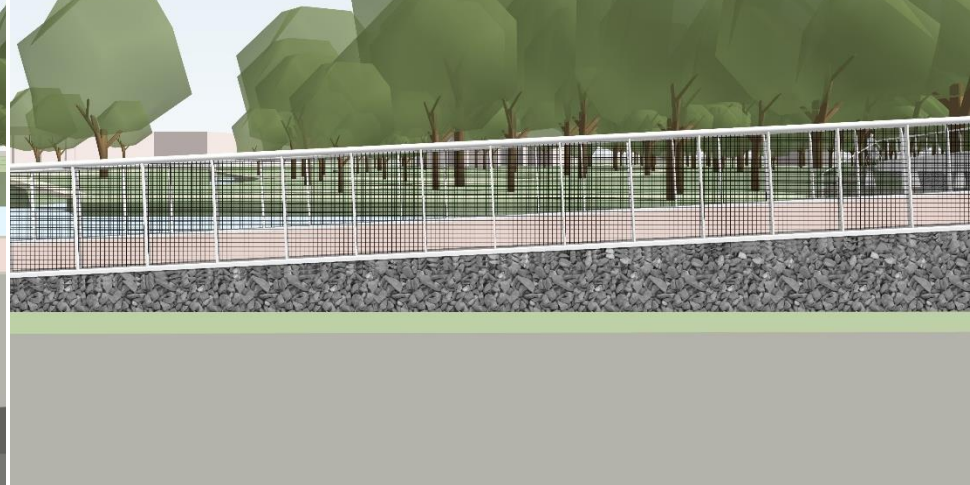

Vanuit Drievliet richting Den Haag

Vanuit Meyvliet richting het park

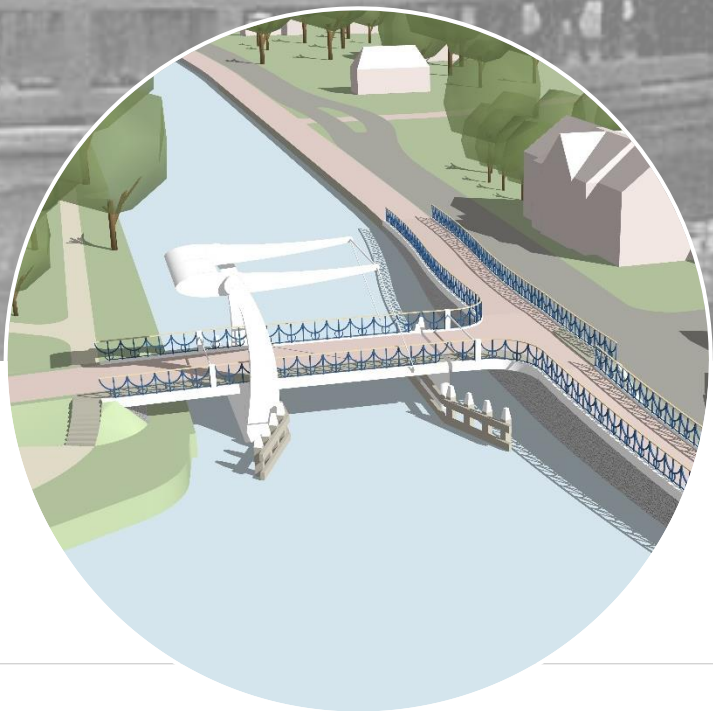

Vanuit Den Haag richting Drievliet

Vanuit Hoekenburg richting Molenvlietpark

Variant 3

VARIANT 3: EEN NIEUWE BRUG ZONDER HISTORISCHE ELEMENTEN, OP DE PLAATS VAN DE NIEUWE TOLBRUG

- Een nieuwe brug zonder historische elementen of verwijzingen.
- Een nieuw herkenningspunt op de fietsroute zoals de monumentale brug dat nu is, daarom een brug met een iconisch ontwerp.
- Het brugwachtershuisje wordt enigszins verplaats voor een goede inpassing.
- Nieuw ensemble tot stand doen komen van park, brugwachtershuisje en nieuwe brug.
- Fietzers en voetgangers hebben beide een volwaardige eigen plek op de brug.
- Aanlanding aan de noordzijde d.m.v. taluds zo landschappelijk mogelijk ingepast.
- Inpassen oversteek naar Huis Drievliet en draaicirkel vanuit Stal Meyvliet.
- Uitgangspunt dat de monumentale Nieuwe Tolbrug elders kan worden herbestemd.

Voordelen

- Een veilige en comfortabele oversteek voor fietsers en voetgangers.
- Een herkenbare brug.
- Geen impact op het monumentale park.

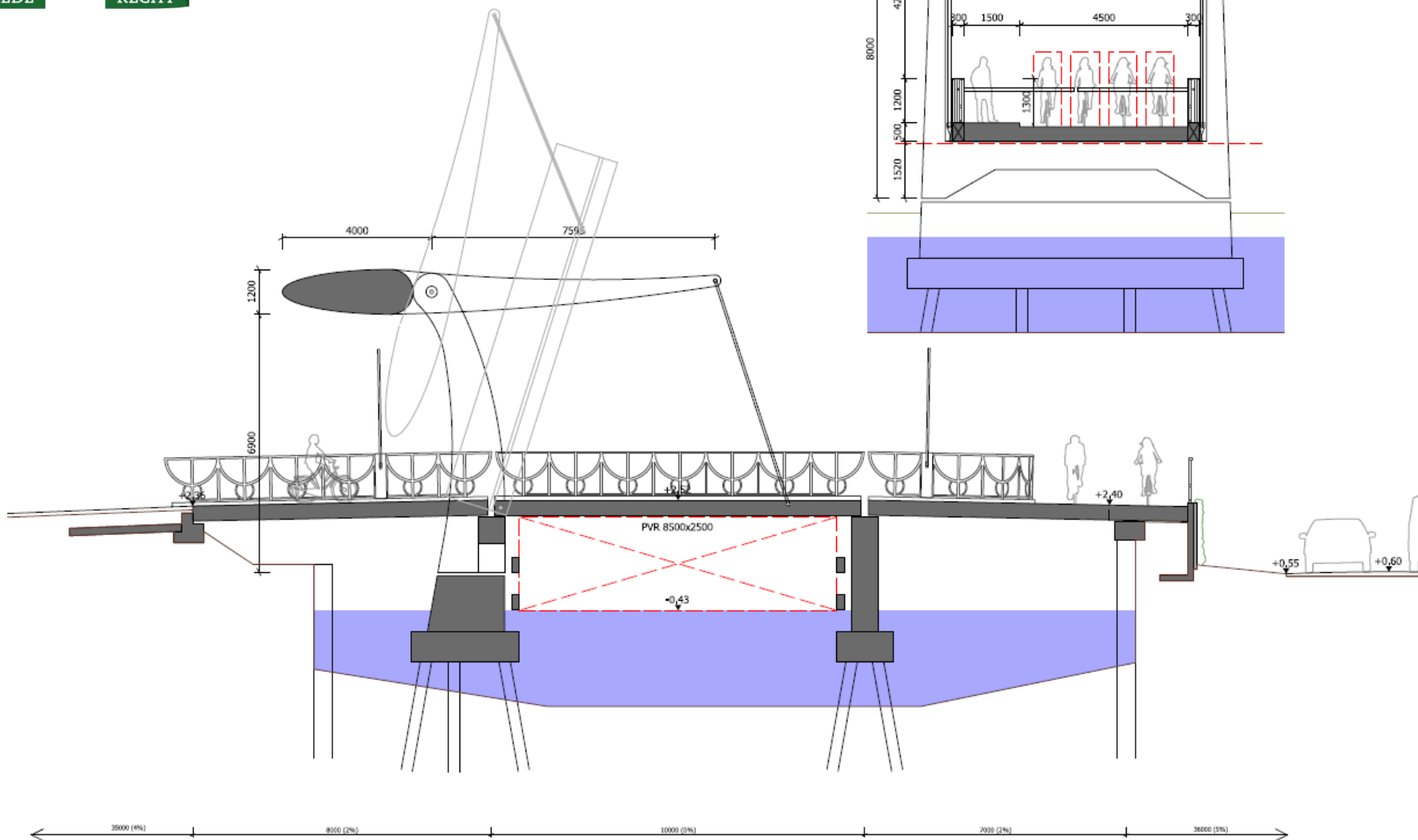
Nadelen

- Onzekerheid of er een nieuwe bestemming kan worden gevonden voor de Nieuwe Tolbrug.
- Impact op de zichtlijnen van Huis Drievliet en Stal Meyvliet.
- Monumentale Nieuwe Tolbrug verdwijnt (icoon van die plek).

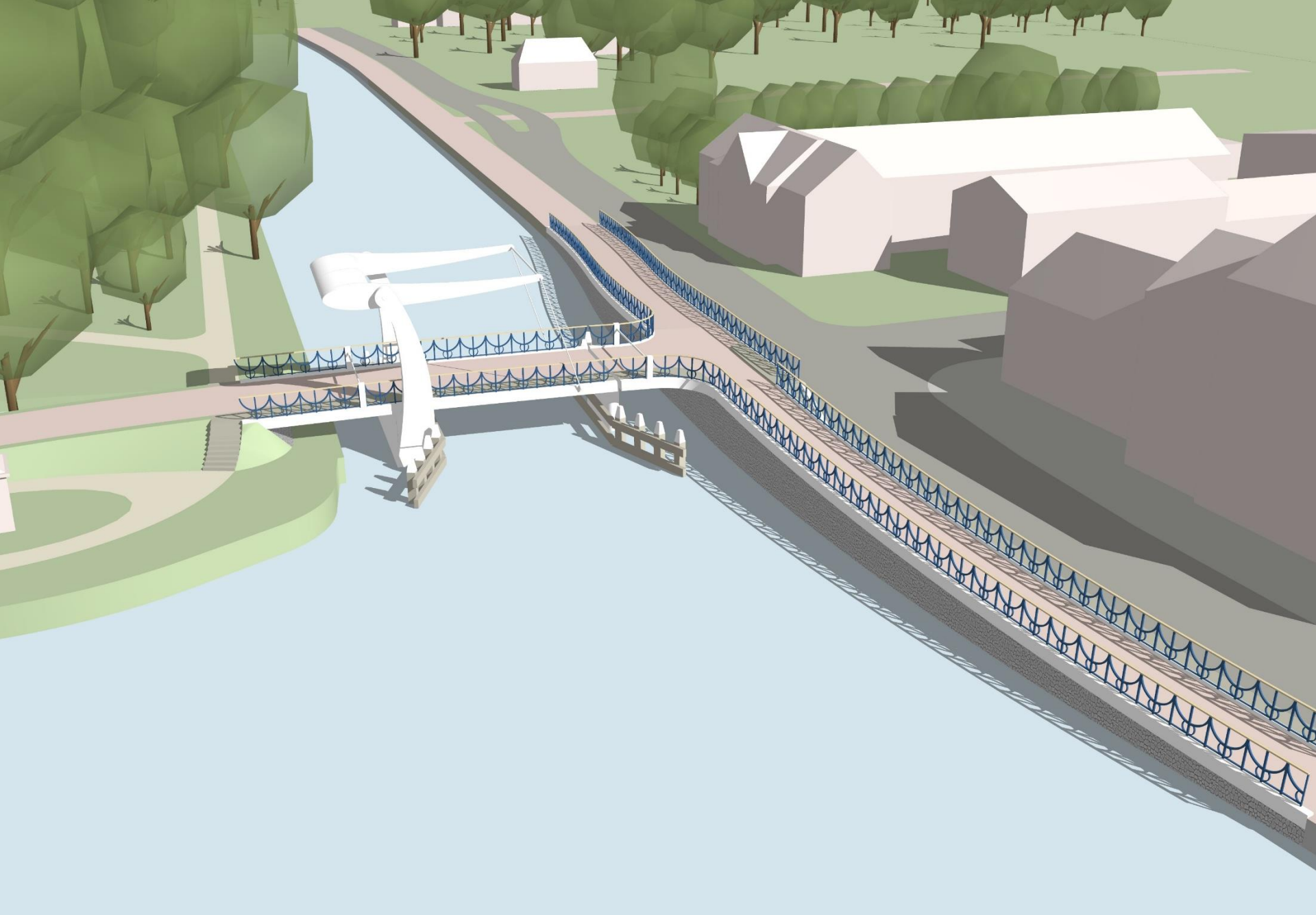

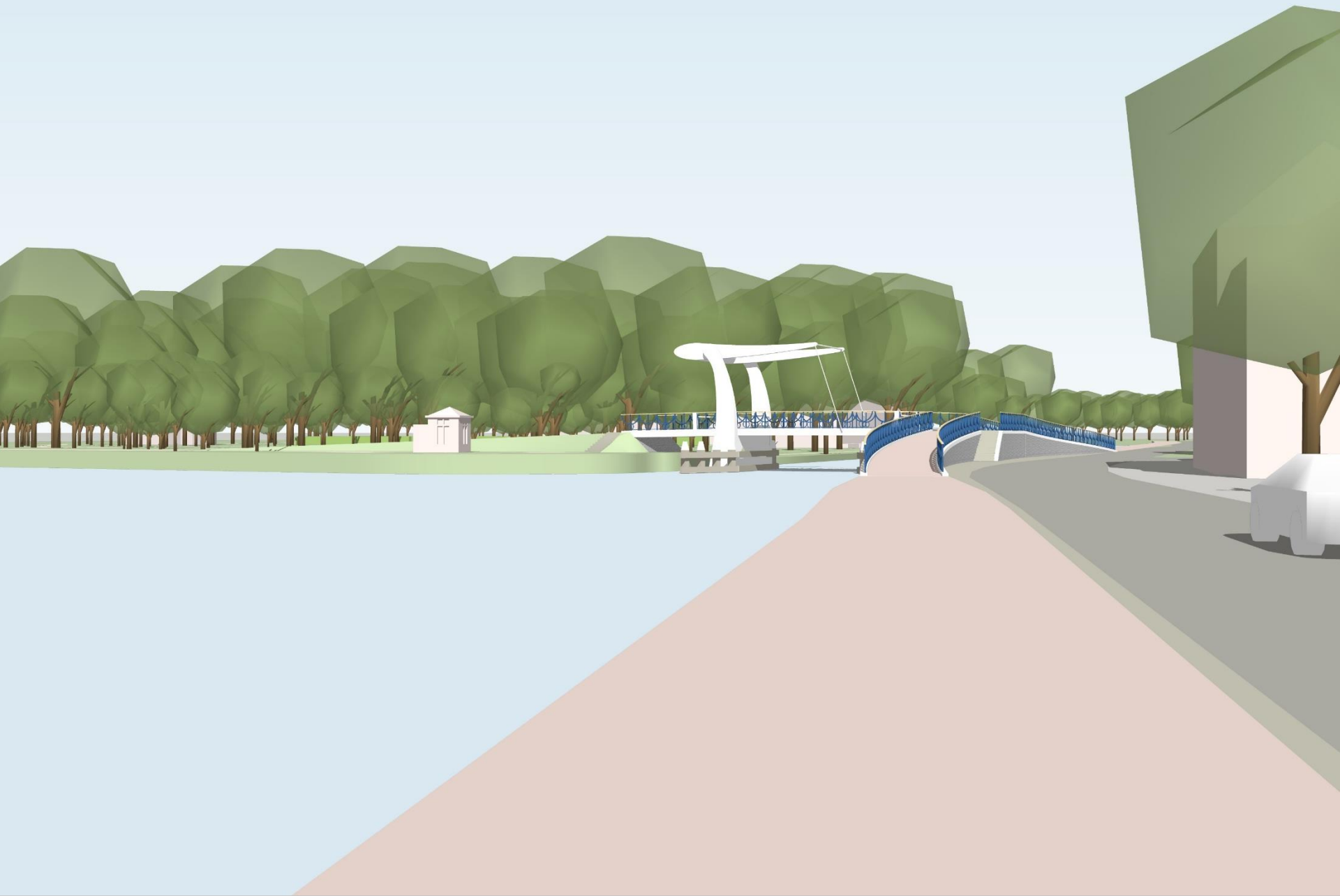
**Leidschendam-
Voorburg**

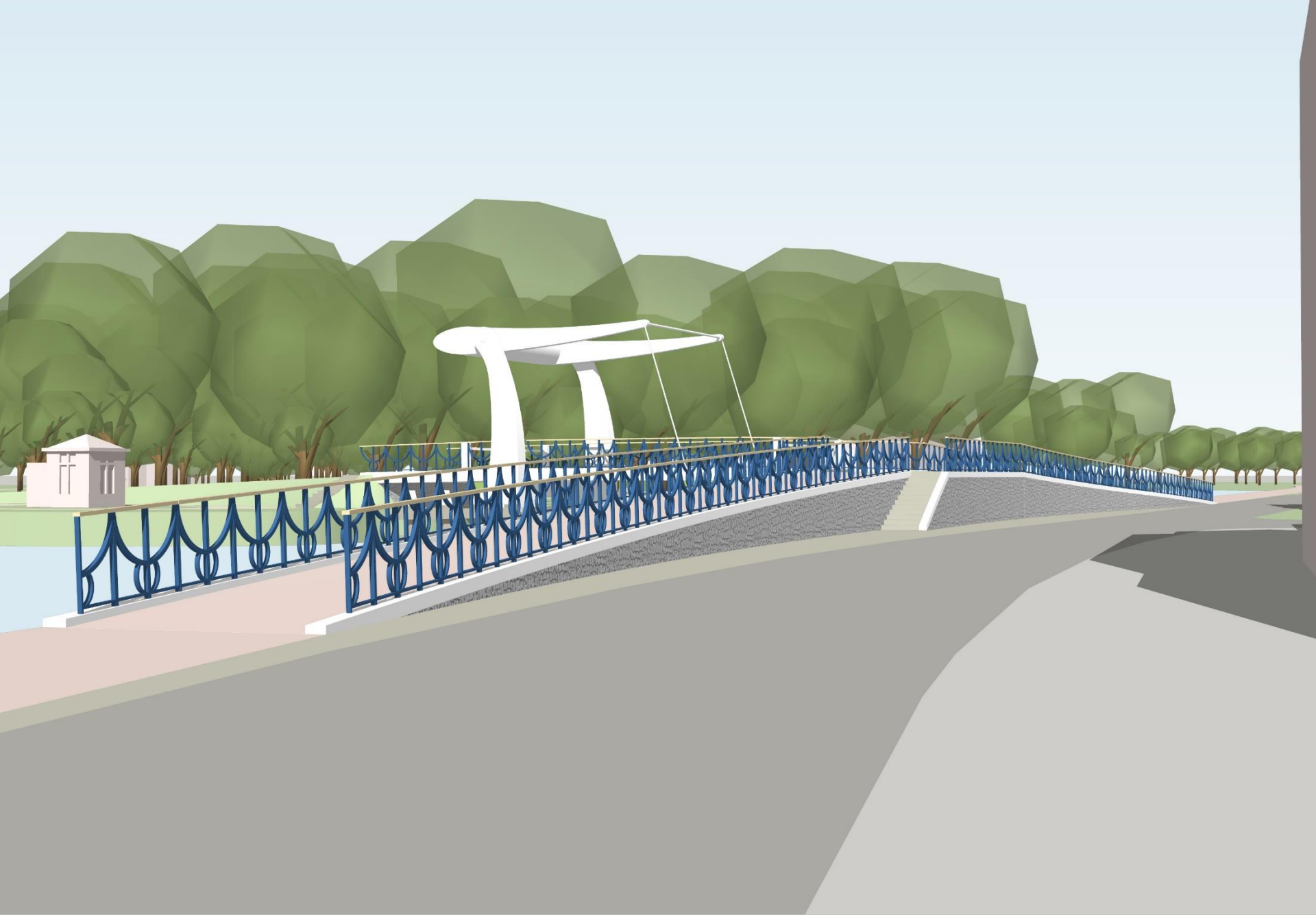

Doorsnede en aanzicht van de brug

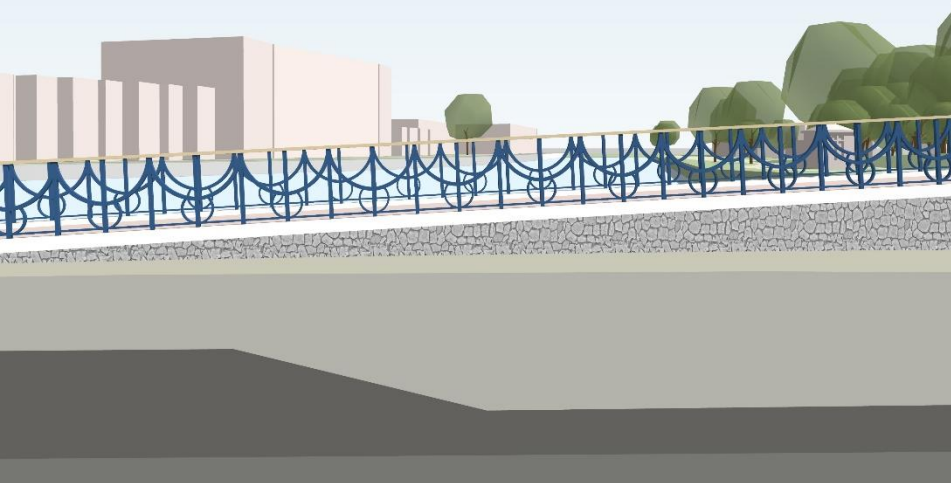

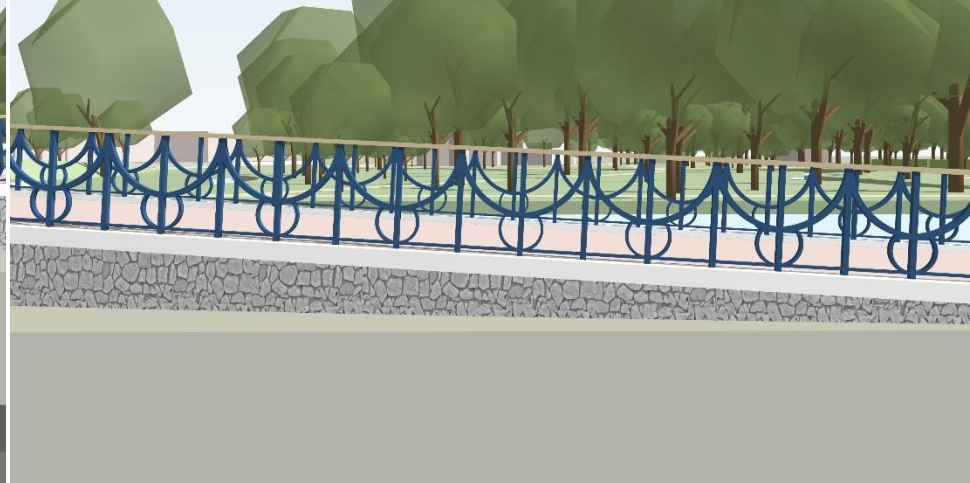

Vanuit Drievliet richting Den Haag

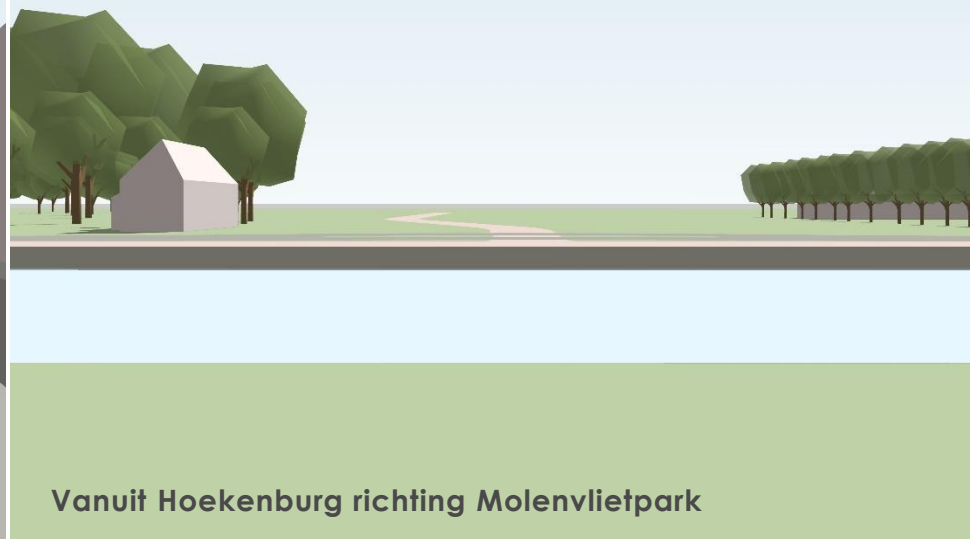
Vanuit Meyvliet richting het park

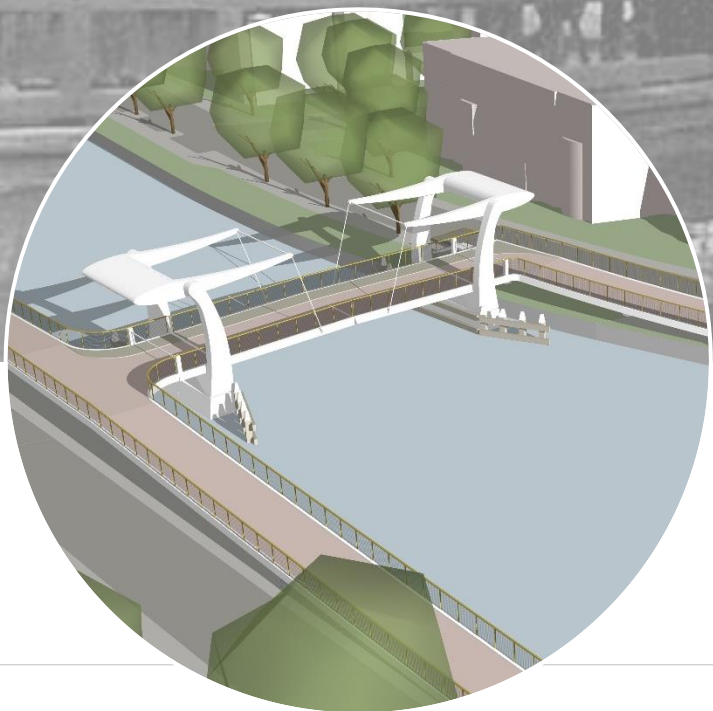

Vanuit Den Haag richting Drievliet

Vanuit Hoekenburg richting Molenvlietpark

Variant 4

VARIANT 4: EEN BRUG OVER DE VLIET TER HOOGTE VAN DE NASSAUKADE RIJSWIJK

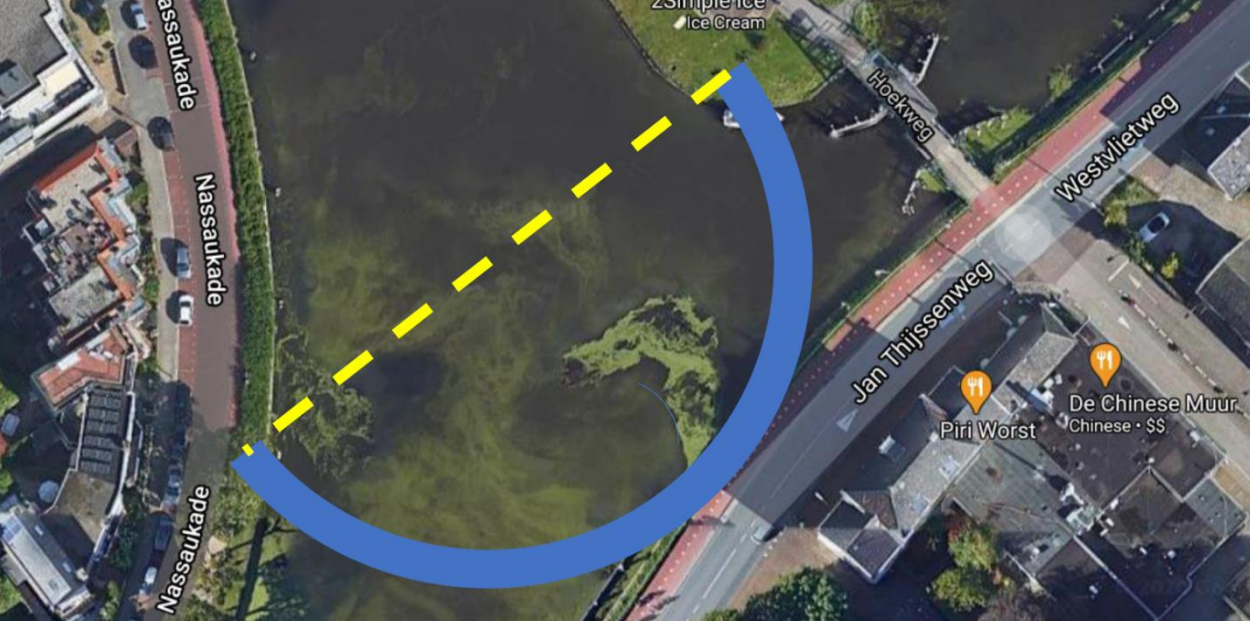
- Variant die aansluit bij het voorstel van de Vlietzoomalliantie.
- Brug en aanbruggen blijven vrij van historische zichtlijnen.
- Positie van de brug zo dicht mogelijk bij de bocht vanwege de gewenste directheid van de MFR.
- Een dubbele ophaalbrug om de grote overspanning te halen en tevens een elegant en iconische brug te realiseren.
- Rekening houden met zwaardere eisen vanwege de drukte van de vaarweg en de locatie in de bocht.

Voordelen

- Een veilige en comfortabele oversteek voor fietsers en voetgangers.
- Een herkenbare brug.
- Geen impact op het park en bestaande brug.

Nadelen

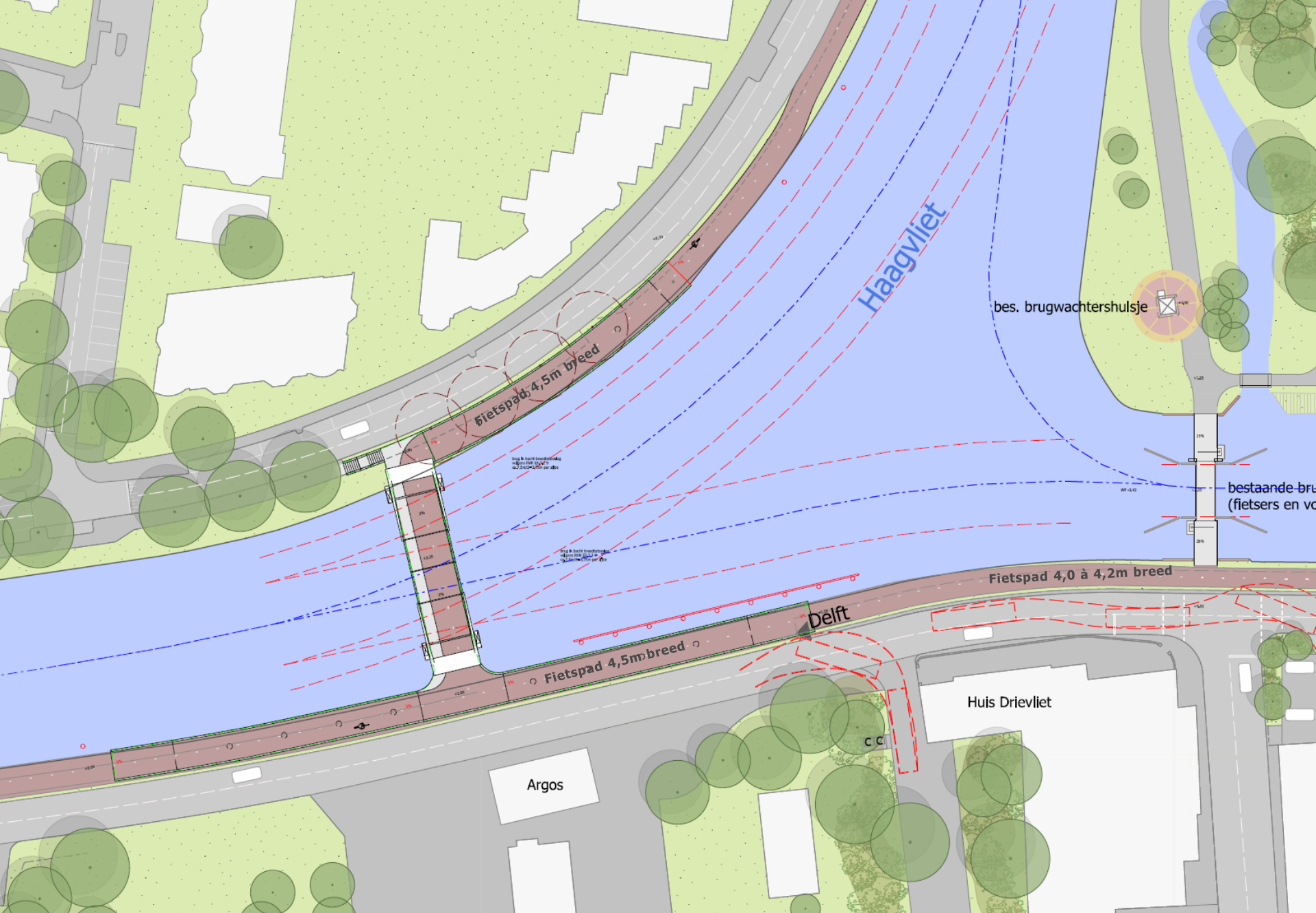
- Grootste overspanning en daarmee de duurste variant.
- Bewoners van de Nassaukade krijgen een forse aanbrug voor hun woningen (helling is 8 meter langer dan in de andere varianten) en 4 bomen worden gekapt.
- De brug gaat over de drukste vaarroute en zal daarom vaker open gaan.
- Nieuwe Tolbrug kan een sluiproute worden voor fietsers vanuit Ypenburg en verder.

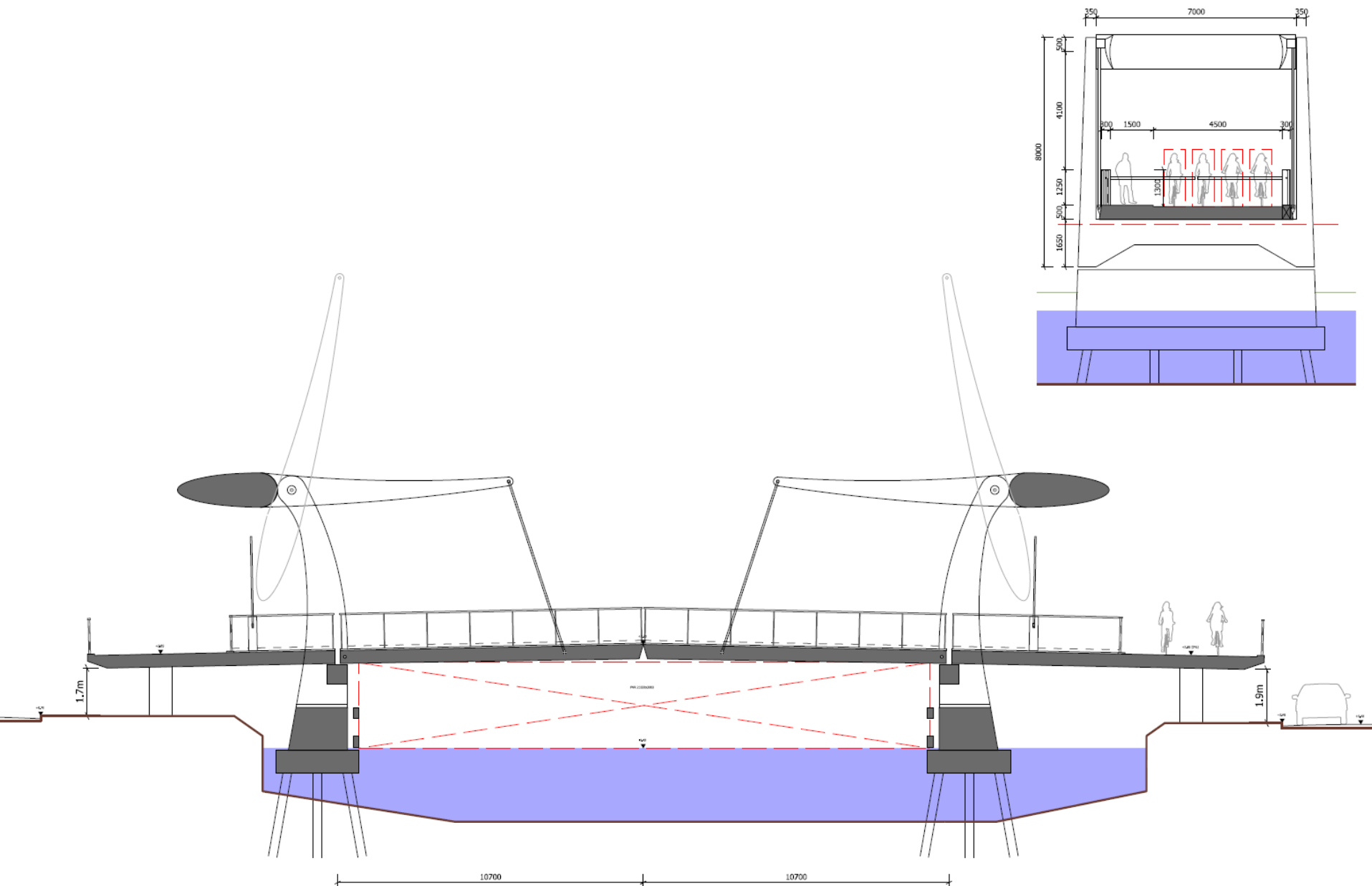

Het voorstel van de Vlietzoomalliantie hebben we bekeken en besproken met hen. Naar aanleiding van hun voorstel hebben we een vierde variant onderzocht binnen alle randvoorwaarden die we hebben meegekregen. Dat betreft doorvaartbreedte, positie in de vaarweg, zichtlijnen vanuit de landgoederen en logische aansluitingen aan de fiets-infrastructuur. Het voorstel van de VZA voldoet hier niet aan om de volgende redenen:

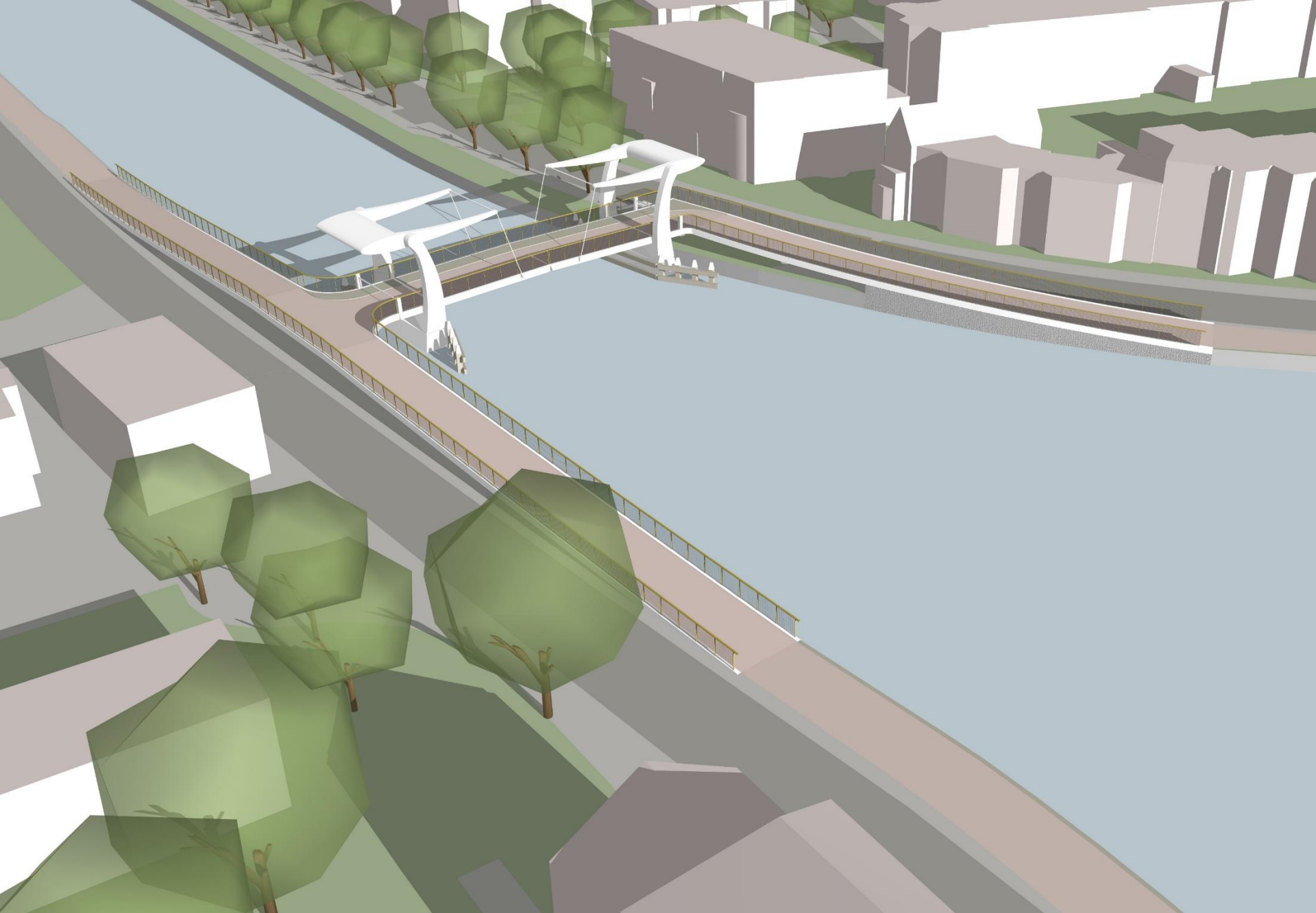
- Het voorstel betreft een iconische brug die niet logische aansluit op de fietsinfrastructuur vanuit de verschillende richtingen.
- De brug bevindt zich op een locatie waar DBI niet mee in kan stemmen omdat het zicht in de bocht te zeer wordt ingeperkt.
- De positie betekent dat er geen constructie in het water kan worden geplaatst, dat zorgt voor grote overspanning, dus veel constructiehoogte.
- Bij alle aanlandingen zullen nog hellingen komen die door de hoogte van de brug langer worden dan gewenst.
- Historische zichtlijnen van Drievliet worden niet gerespecteerd, zicht op De Nieuwe Tolbrug en het ensemble met het park en brugwachtershuisje worden aangetast door de grote brug en lange aanbruggen.

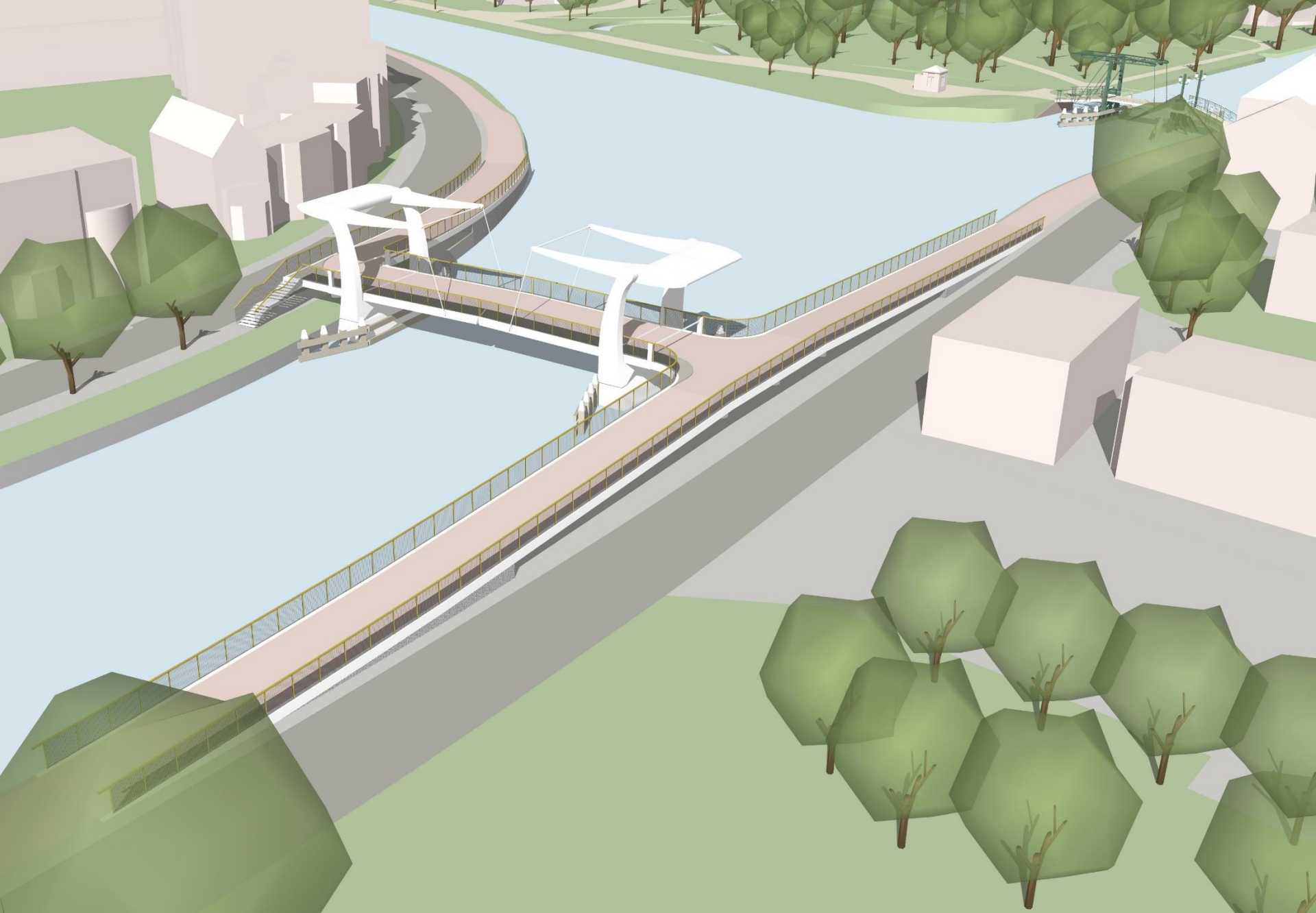

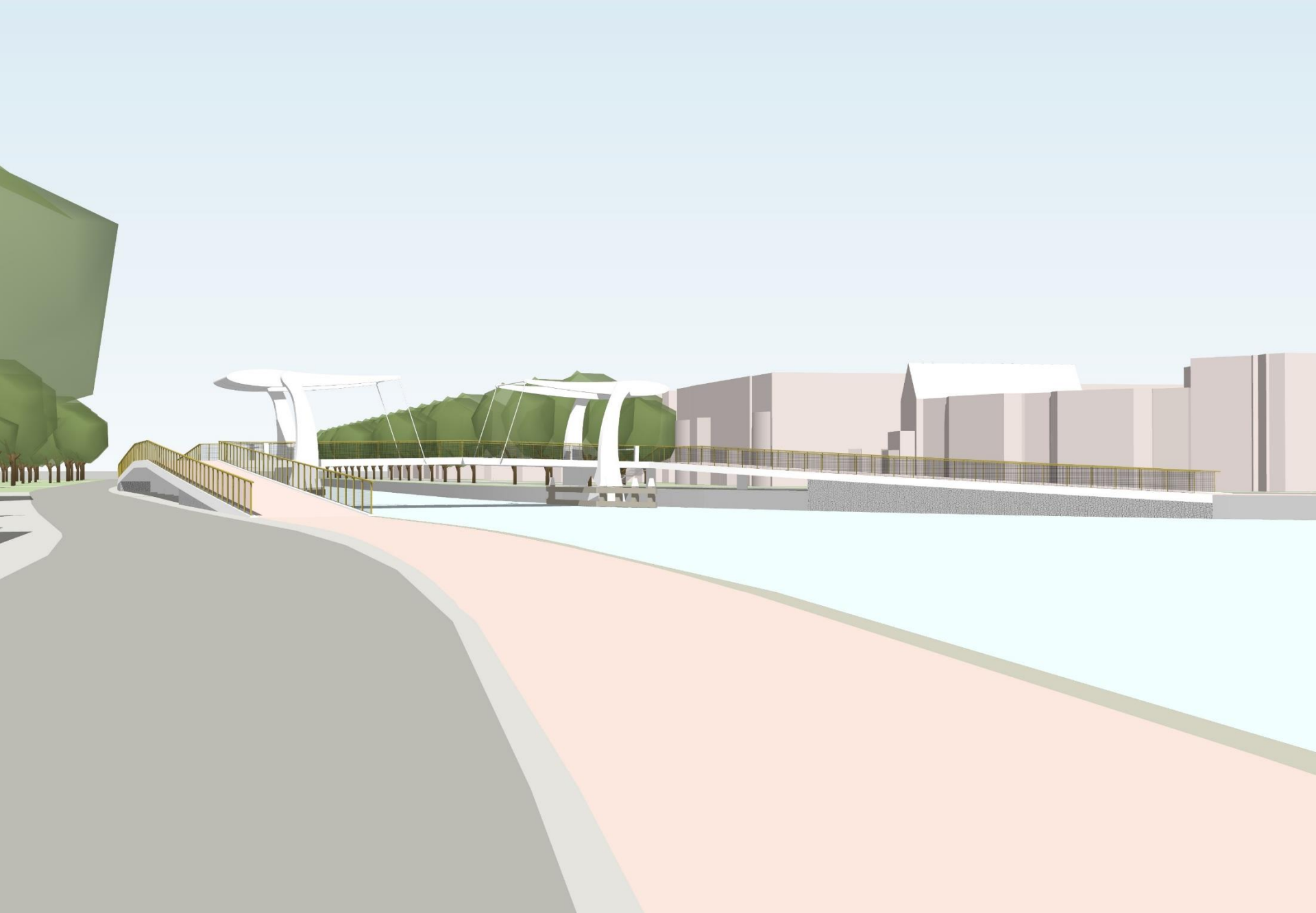

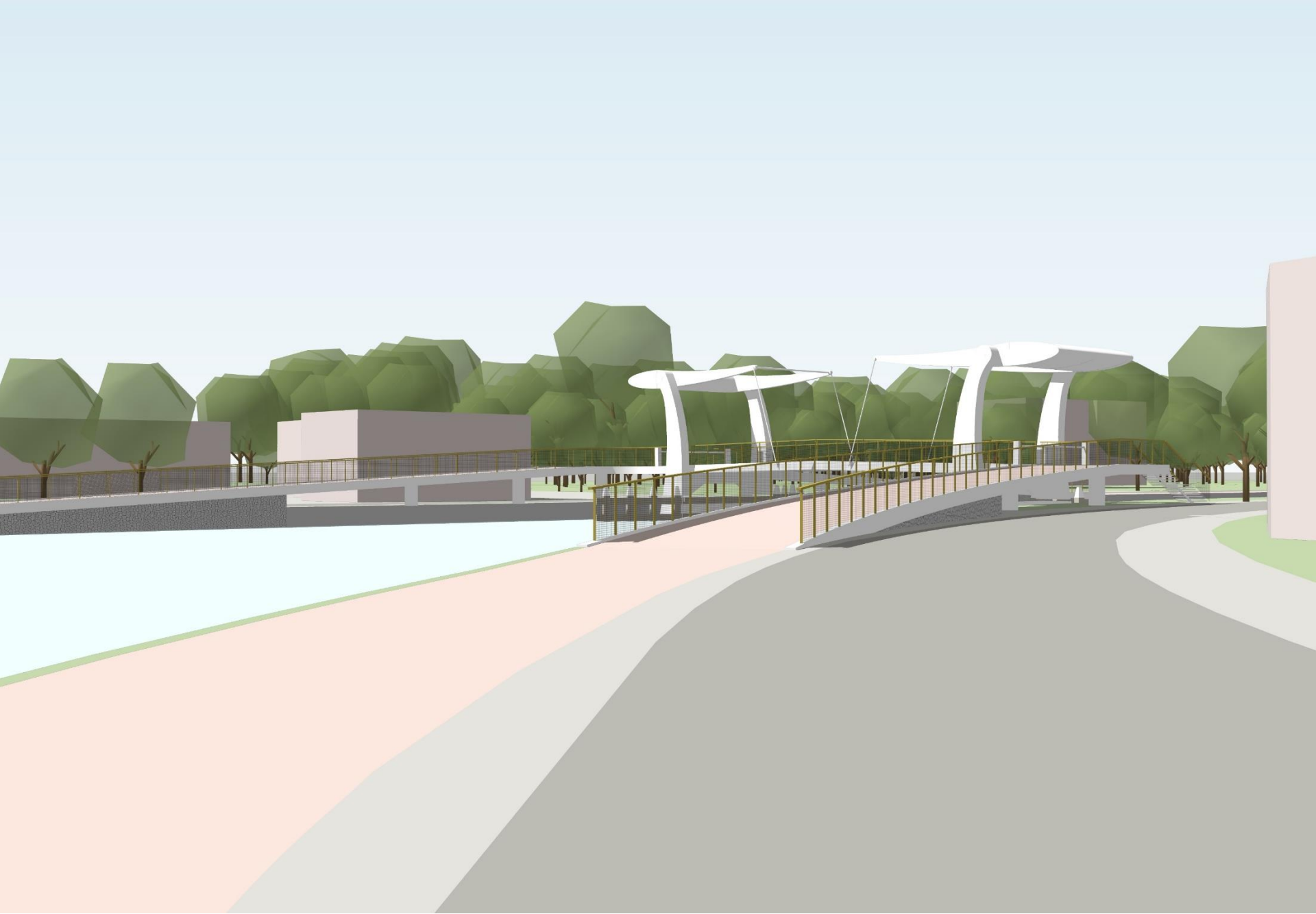

Doorsnede en aanzicht van de brug

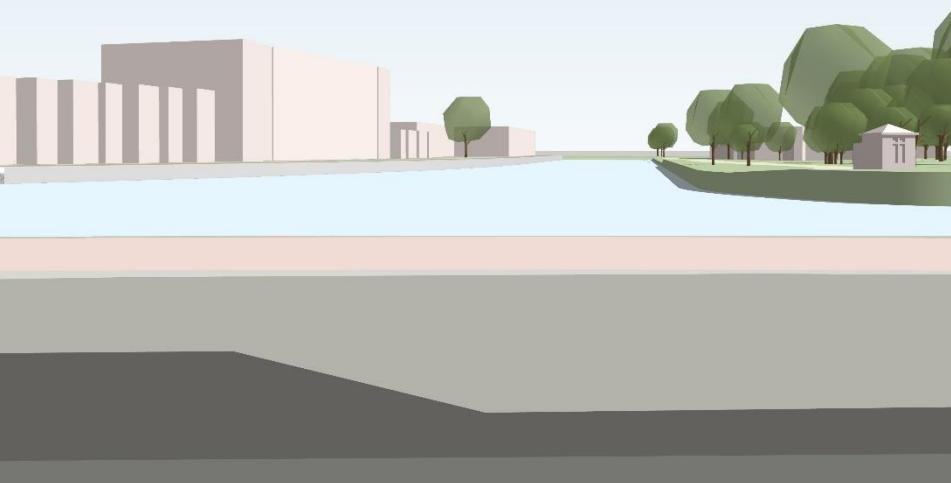

Vanuit Drievliet richting Den Haag

Vanuit woningen Nassaukade

Vanuit Den Haag richting Drievliet

Vanuit Vredenoord

Variant 5

VARIANT 5: DE NIEUWE TOLBRUG VERPLAATSEN EN EEN NIEUWE BRUG OP LOCATIE VAN DE MONUMENTALE BRUG

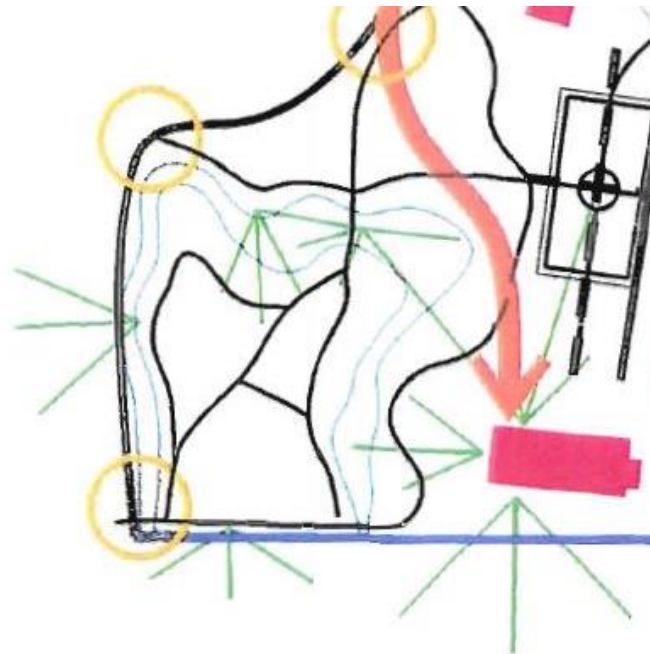
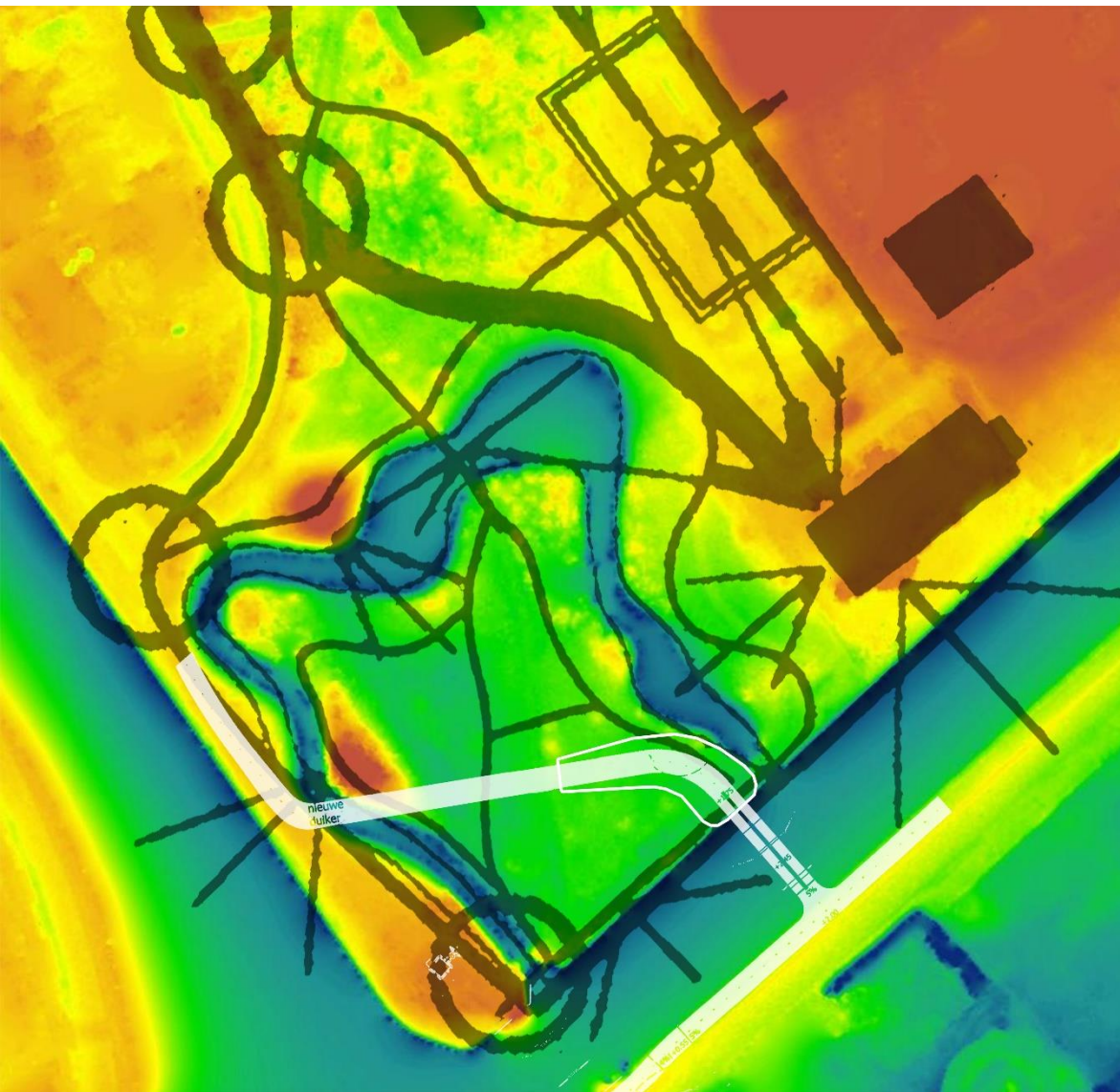
- Behoud van de monumentale Nieuwe Tolbrug.
- Een brug buiten de zichtlijnen van de landgoederen.
- Het monumentale park als onderdeel van een zorgvuldig ingepaste wandelroute.
- De Nieuwe Tolbrug bestemmen voor alleen voetgangers op een nieuwe locatie.
- Rekening houden met (monumentale) bomen in het park.
- Bij de inpassing rekenschap afleggen van het parkontwerp (padenstructuur, hoogteverschillen, etc.).
- Een terughoudend nieuwe brug die de monumentale Nieuwe Tolbrug niet overschaduwt.

Voordelen

- Behoud van de Nieuwe Tolbrug.
- Voetgangers en fietsers hebben een eigen brug.
- Zichtlijnen van de landgoederen blijven zoveel mogelijk intact.
- Minimale impact op het monumentale park.

Nadelen

- Verdubbeling van de brug zorgt voor meer onderhoud.
- Dubbele brug heeft meer impact op de vaarweg, de tandembediening van de bruggen zorgt voor langere wachttijden.
- De route voor voetgangers is veel minder direct.
- Het historisch ensemble wordt verstoord door een nieuwe brug en verplaatsing van de monumentale brug.
- Archeologisch onderzoek is noodzakelijk

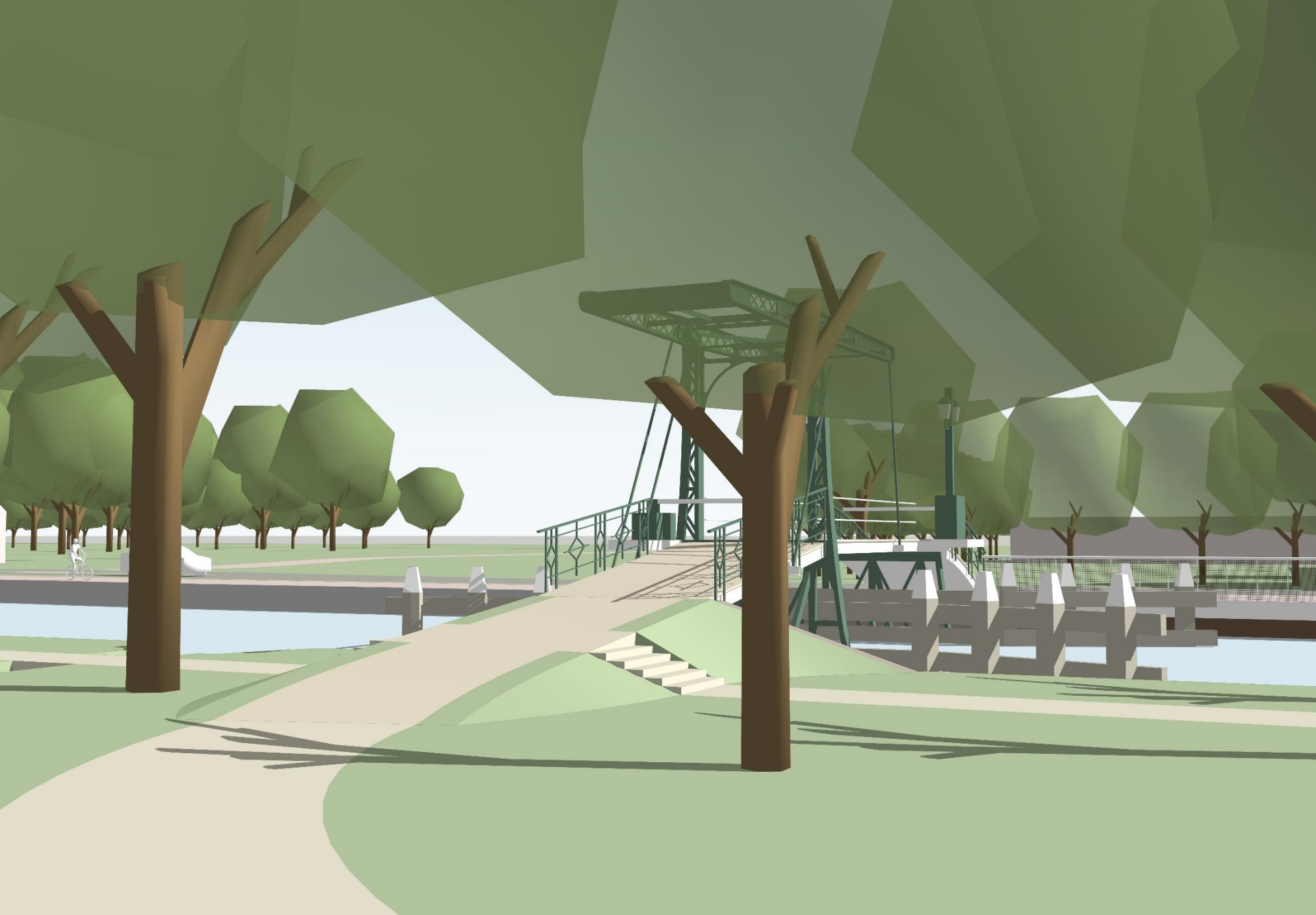

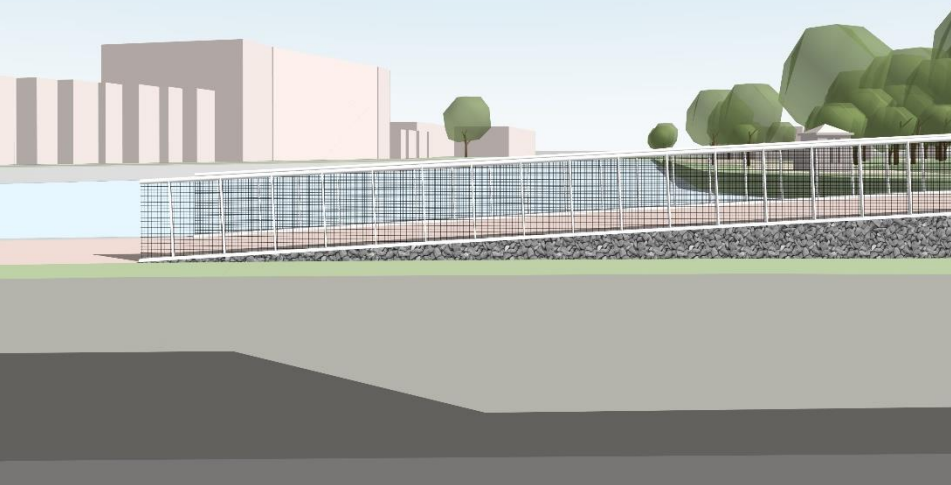

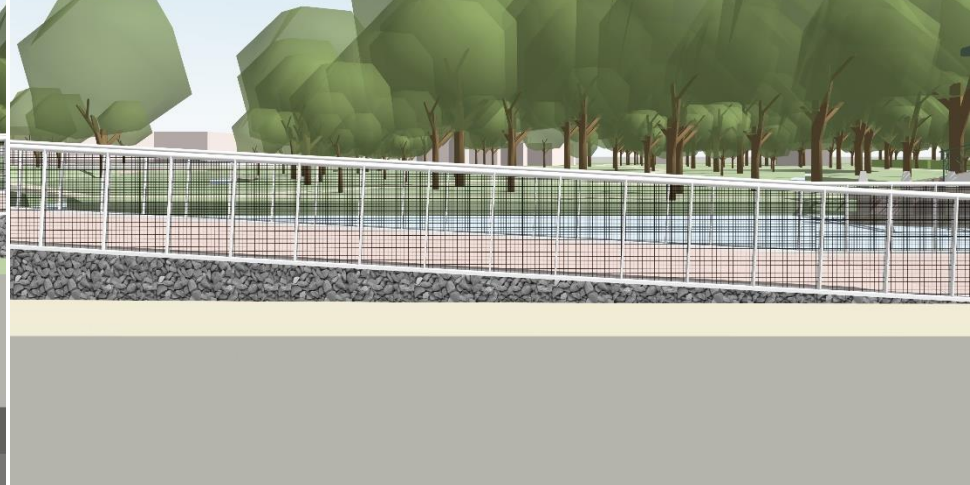

Vanuit Drievliet richting Den Haag

Vanuit Meyvliet richting het park

Vanuit Den Haag richting Drievliet

Vanuit Hoekenburg richting Molenvlietpark

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	14